

INHOUD:

	<i>Blz.</i>
I. De Graal, Beeld van de Mens binnen de Ontwikkeling van het Esoterische Christendom	3
II.1 Astrosofie vanuit de Mens	8
II.2 Onderdelen van de Horoscoop	12
A. Het Temperament en de voornaamste organen – de Constitutie	12
B. Zielstype en Orgaanfunctie / Constitutie	13
C. De zeven Antieke Planeten	14
D. Mysterie Planeten	22
E. Zielsinhoud	25
F. Wereldvisie en Individualiteit	25
G. De twaalf Tekens als Vormgebaren	26
H. Het beleven van de Horoscoophuizen als Levensgebieden door ritmen	31
I. Karma en Levensrichting	35
III. Methoden om zintuigen te ontwikkelen voor Graal Substanties	37
III.1 De Wijn ofwel het Bloed als Kiem voor de Levensgeest	37
A. Benadering vanuit de Horoscoop	42
B.1 Het Weersbeeld	43
B.2 Planten	43
III.2 Het Brood ofwel het Opstandingslichaam als Kiem voor de Geestmens	45
A. Via de twaalf Zintuigen	45
B. Via de Orgaanprocessen	47
C. Wilsimpulsen door Ritmen te boetseren	51
D. Bladen van de Lotusbloemen en Deugden	52
E. Deugden als mogelijkheden van de Landschapswezens en Energiestromen te transformeren. Kosmische Krachtplaatsen.	53
Noten en Referenties	56
Over de Jaspis School	64
Over de Fjodor Stichting	65

I. De Graal, Beeld van de Mens binnen de Ontwikkeling van het Esoterische Christendom

Volgens het Parcival verhaal is de Graal een kelk waaruit geestelijk licht straalt en die wordt gevoed door de beste spijzen van de schotels in het Graal kasteel, zoals Parcival het waarnam. Dus er is een kelk, een inhoud, die veelal vloeibaar wordt gezien, en voedsel. Er werd gezegd dat deze drinkkelk dezelfde was als degene die door Christus was gebruikt bij het Heilig Avondmaal en die tijdens zijn sterven was gebruikt door Jozef van Arimathea om het Heilige Bloed van de stervende Christus op te vangen. Deze kelk zou naar Europa zijn gebracht door Jozef van Arimathea en Moeder Maria en het had sterk genezende krachten.

Of het verhaal ons vertelt over deze kelk of niet, is minder belangrijk dan wat het ons vertelt in beelden. Namelijk is er eerst het Heilig Avondmaal, waar Christus de wijn in de kelk laat rondgaan die in zijn bloed zal worden getransformeerd, en het brood als Zijn lichaam dat wordt getransformeerd door de dood en opstanding. Dan is er de kruisiging, waarbij zijn bloed wordt opgevangen in de kelk, en de opstanding, de transformatie van zijn lichaam. Terwijl Hij hing aan het kruis, sprak Christus eerst zijn moeder aan, wijzend op de discipel Johannes, waarbij Hij zei “Moeder zie uw zoon”, en Johannes wees Hij op zijn moeder, en zei “Zoon zie uw moeder”. Zijn moeder had zijn lot mede gedragen en leed dusdanig, terwijl ze rechtop bleef, waardoor ze haar ziel al had getransformeerd tot helderziendheid, wat in esoterische bewoordingen wordt genoemd het geestzelf, het vermogen imaginatie. Zij had haar ziel al omgevormd tot een kelk, waarin haar in geestelijke beelden van Christus’ lotswendingen werden getoond, zelfs door de ruwe omstandigheden heen. In deze toestand opende ze zich voor de hemel met haar hart en ziel, alsof ze constant in een staat van trance was. Daarom wordt ze in veel schilderijen neergezet naast het afhalen van Christus van het kruis. In esoterische aanduidingen wordt het geestzelf als een ontwikkeld geestlichaam, vaker genoemd het ‘moeder’-lichaam en ingewijden worden vaker ‘zonen van de weduwe (de moeder)’.

De discipel Johannes lag vaak aan de borst van Christus, en luisterde er naar de kosmische klanken die hieruit opklonken. Hij had al het bewustzijn van inspiratie ontwikkeld – de zogeheten vaardigheid van helder voelen – welke je de mogelijkheid geeft om je met je ziel en je geest in te leven in de levensprocessen en de sturing hierin te horen als klanken/muziek (houd je in gedachten dat Johannes/Lazarus een zanger was). In esoterische bewoordingen heet dit vermogen de levensgeest, welke je kunt ontwikkelen door bewust werk met je ziel en geest in het levenslichaam van vormende krachten welke het fysieke lichaam onderhouden. Het bewustzijn over het levenslichaam, waarin onze wilsimpulsen leven, is duister voor ons huidige dag-bewustzijn, en klank is een

objectivatie binnen de ziel van diens processen. Door te luisteren naar deze komische klanken en de vormkrachten erin te begrijpen, kon Johannes zijn evangelie schrijven, welke aanvangt 'het Kosmische Woord dat vlees geworden was'. De wording van deze Woordkrachten door de individueel ontwikkelende mens, wat je doet door inspiratie – dat is het sturen van de levensprocessen, om jezelf, samen met de aarde, om te vormen – wordt esoterisch de Mensenzoon genoemd: het zich ontwikkelende geestelijke embryo dat in ieder mens woont.

Dus door Christus' uitspreken hiervan aan moeder Maria en de apostel Johannes, wijst hij op de samenwerking die tussen deze twee inwijdingswegen ontwikkeld dient te worden. De moeder-mysteriën leiden tot de imaginatieve beelden in ons bewustzijn en worden daarom de mysteriën van het licht genoemd. De mysteriën van de zoon worden de mysteriën van duisternis genoemd, omdat voor het menselijke bewustzijn de levens- en fysieke lichamen duister waren (en nog steeds zijn). Voor Christus' afdaling naar de aarde waren deze twee altijd gescheiden geweest, maar sinds het Mysterie van Golgotha dienden ze verbonden te worden, volgens Christus. In termen van de Graal: de kelk (geestzelf) dient licht (bewustzijn) te geven aan de processen en de transformatie van de wijn/Christus' bloed (levensgeest). Dan is iemand in staat om te zien wat een persoon of fenomeen nodig heeft als mogelijkheid om te ontwikkelen naar het Kosmische Woord, wat was het brood/Christus' lichaam, dat getransformeerd is door de dood (de vaardigheid van intuïtie die wordt genoemd de geestmens). En andersom: Johannes met zijn leven-gevende krachten van de mensenzoon dient de Graal kelk/ het geestzelf van de moeder te voeden, zodat haar imaginaties niet zouden opdrogen tot dogma's en sterven.

Christus openbaarde zo de oude mysteriën en door deze te transformeren, maakte hij ze toegankelijk voor ieder mens door zijn levensloop, doordat hij het individuele ik (de geestkern) bracht voor ieder mens en de twee mysteriestromingen verbond zodat ze elkaar konden bevruchten.

In dit licht is het zeer interessant wat Wolfram von Eschenbach, de dichter die een versie van het Parcival-verhaal opschreef, ons vertelt over de Graal. Hij zegt dat het een 'Jaspis ex Silis' is, wat wil zeggen een jaspis steen of chalcedoon klomp. Deze stenen hebben gewoonlijk de vorm van een ei, daar ze gevormd zijn in rivieren uit kiezel (silicaat) gesteentelagen van de aarde. en zoals W. Greub in zijn derde boek¹ uiteen zette, is zo'n eivormig stuk chalcedoon het levenslichaam van een van onze voorouders, gematerialiseerd in de kiezelsteen. Von Eschenbach bedoelt zeker niet een fysieke steen, maar diens etherische basis. Namelijk hebben de silicaten de tendens om een huid om zich heen te vormen (zoals in de medicijnkunst wordt gebruikt), en het levenslichaam dat door een huid wordt ingehuld, laat niet langer alle invloeden en levenskrachten zomaar door, maar het wordt bewust van deze invloeden. Een huid schept bewustzijn van afgeslotenheid. Wanneer we iets in het bewustzijn brengen, dan

gebruiken we hiervoor de ziel. Als we het als een heelheid afsluiten, bijvoorbeeld een gedachte of een voorstelling, dan maken we er een huidje van bewustzijn omheen, een zielehuidje. Dus als we onze levensprocessen gewaar worden, genereren we een huid van zielesubstantie welke het ons mogelijk wordt dit bewust te worden (Moeder zie uw zoon). Als we vervolgens gaan doen in de levenswereld, vormen onze daden gebaren van dezelfde aard als de vormkrachten die de levenswereld maken en onderhouden. En door deze daden worden we ons bewust van hun kwaliteiten en aard (Zoon zie uw moeder).

Dus de jaspissteen is een beeld voor het levenslichaam van de mens, de kiem van de mensenzoon, die al een huid van gewaarwording (moederbewustzijn) rond zich heeft. Dit levenslichaam bevat de kiem van de levensgeest, waardoor je het bewustzijn van inspiratie kan ontwikkelen, en de kiem van de geestmens, die verborgen is in onze wilsimpulsen en idealen en waaruit we het bewustzijn van intuïtie kunnen ontwikkelen. Dus kunnen we in alle beelden de drie Graal substanties vinden: de kelk, de wijn en het brood.

Het esoterische Christendom, dat genoemd wordt het Graal christendom (Graal komt van *gradalis*, wat betekent 'stap voor stap'), wist van deze drie toekomstige ontwikkelingen, maar in navolging van de stapsgewijze ontwikkeling van het menselijke bewustzijn in elke cultuurperiode, diende het geleidelijk aan te openbaren. In de Marduk mysteriën, de eerste eeuwen na Chr., werd de menselijke ziel voorbereid om de Christusimpuls te ontvangen, en daartoe werd de ziel van de deelnemer sterk beroerd, dooreengeschud en opgewekt (Marduk was de Chaldeeuwse naam voor de zonne-Aartsengel Michaël). Er was een sterk verlangen naar de geest in vroegmiddeleeuws Europe, en de Graalridder droeg een deel van dit verlangen. Voordat de Graal gevonden kon worden, diende het hogere Zelf van de Germanen te worden opgewekt, wat werd bereikt doordat Siegfried Brunhilde opwekte, zoals wordt verhaald in de Nibelungen Sage. Het verslaan van de draak vond plaats in Amerika, waar het bekend is als het gevecht tussen Taotl (Tezlatipoca) en Huichtilipochtli (Quetzalcoatl, de huidige vertalingen van die namen).

In het Parcivalverhaal komt de tweevoud van de Graal in een lichte en een donkere zijde in de verschillende queesten van Parcival en Gawain. Aan Parcival wordt de Graal getoond als een kelk die oplicht. als hij voorbij kasteel Schastelmerveil komt, gaat hij er niet naar binnen omdat dit niet bij zijn lot hoort. Gawain is echter bereid om dit toverslot binnen te gaan door zijn liefde die verschillende stadia doorloopt: van Obilot, het jonge en onschuldige meisje, tot Antikonie, die is gebaseerd op nogal erotische aantrekking, en Orgeluse, die zijn liefde maakt tot een louterende weg van innerlijke ontwikkeling. Waar Parcival af wordt gehouden van seksualiteit door zijn geliefde Gondwiramur zodat hij kuis genoeg is voor het Graal koningschap, wordt Gawain geleid tot dit levensgebied

om zich uiteen te kunnen zetten met de zielenkrachten van begeerte. Hij moet deze krachten leren beheersen als hij licht op het lit merveil (magisch bed), als hij God (zijn eigen hogere Zelf) vraagt om binnen te komen en een centrum te vinden, en daarna door de leeuw van het hart te overwinnen, die zijn hartstochten en begeerten draagt. Gawain gaat binnen in de duistere zijde van zijn gevoel en wil. He wordt geleid naar de duisternis mysteriën, die in zijn tijd (9^e eeuw) nog niet geheel geopenbaard konden worden. Dit omdat Christus voor zijn sterven zei dat hij eerst een plaats zou voorbereiden in de geestelijke wereld (die begint bij de levenswerelden) voor zijn mensen en hen eerst de Trooster zou sturen, de Heilige Geest. Aan Parcival was het toegestaan om in deze geestelijke werkelijkheden binnen te kijken (een kelk-vaardigheid) nadat hij het Graal koningschap had veroverd door zijn aanhoudende bestrevingen. De weg van Parzival voert door het heldere denken, wat later de weg werd van de wetenschap.

De weg van Gawain voert door het hart en de zielskrachten, wat de weg is van de kunstenaar in de nieuwe cultuurtijdperk van de bewustzijnsziel, die aanving in 1417.

Er waren drie generaties van Graalkoningen voorafgaand aan Lohengrin, de achterkleinzoon van Parcival (niet zijn zoon zoals Von Eschenbach meldt, want het is de reïncarnerende Gawain individualiteit), toen het Graals-ridderschap zichzelf probeerde te ontmantelen en kosmopolitisch te worden, door Hanzesteden te stichten en niet hun afstamming te noemen (wat niet lukte volgens de Lohengrin sage). Hanzesteden schiepen mogelijkheden voor alle mensen om een binnenwereld te ontwikkelen binnen een samenleving van voornamelijk boeren, monniken en ridders, die vooral afgestemd waren op de omringende natuur en de kosmos boven hen. Hierdoor kon de binnenwereld worden ontdekt door de Europeanen.

De Tempelridderorde vormde een volgende stap in dit esoterische, Graal christendom. Zij vormden het kloosterleven van monniken en nonnen om tot een publiekelijk werkend wilsmysterie. De Tempeliers dienden de geestelijke werelden op aarde te brengen door voor Christus te strijden.

Direct na het verraad en de liquidatie van de Tempeliers begon Christian Rosenkruz een beweging, maar door angst binnen de Europese ridderwereld diende hij in stilte te werken. De Rozenkruiser Broederschap werd gevormd en inspireerde de hoven en regeringen door de tijden heen. Hierbinnen was een inspiratieve inwijding mogelijk, die een vervolg was op de middel-eeuwse monnik tradities van lijden zoals Christus. Dit kon in de nacht de geestzlf doen ontwikkelen. De Tempeliers waren een intuïtief, wilsmysterie, de Rozenkruisers een mysterie van inspiratie en de monniken konden de imaginatieve vaardigheden ontwikkelen.

Aan het begin van de twintigste eeuw startte Rudolf Steiner een nieuwe mysterieweg van scholing, die hij Antroposofie noemde. Bij deze methode

kunnen leerlingen de ziel transformeren tot geestzelf. Hierdoor vervulde hij de belofte van he Christus, namelijk aan de mensen de Trooster te brengen, die het hen door hun eigen bestreven mogelijk maakte om binnen te zien in de wereld van de geest (de Graal kelk). Mijn karmische onderzoeken toonden me dat Parcival en Gawain beide in het eerste bestuur zaten van de nieuw gevormde Algemene Antroposofische Vereniging van Kerstmis 1923, waarmee Steiner probeerde om de nieuwe mysteriën te starten (en hij zei dat op deze bijeenkomst Christian Rosenkreuz en zijn volgelingen geestelijk de ruimte binnentraden, dus de mysterie-dragers tot aan toen waren allemaal verzameld²). Zo waren ook de duister en licht mysteriën erin verenigd bij aanvang. Doordat deze impuls niet serieus genoeg was genomen door de mensen om hem heen, stierf Steiner kort hierna³ en nadat structurele ruzies ontstonden die uitmondde in een splijting van deze vereniging in 1935, werd de verdere ontwikkeling van deze geestelijke impulsen bijna onmogelijk. Daarom dienen de nieuwe mysteriën, bestaande uit meerdere scholingswegen, nog steeds volbracht te worden⁴.

Steiner heeft de nieuwe mysteriën geïnitieerd, maar de Antroposofie op zich leidt alleen naar de imaginatieve vaardigheden en is grotendeels gebaseerd op de openbaringen van Steiner zelf van de geestelijke werkelijkheden. Aan het einde van zijn leven sprak hij over een Saturnus weg die het mogelijk maakte om door de fysieke werelden heen te komen naar de zon het hart, wat door de natuurwetenschap leidde, in tegenstelling tot de weg van initiatie door de maan, door hem in zijn levenswerk uitgewerkt, waarbij je door innerlijke transformatie van de ziel bij de zon/het hart kon komen. Een methode om direct door het hart te gaan, was nog niet mogelijk. En zoals het zich heeft laten aanzien is de Saturnusweg sindsdien nog door niemand volbracht – de fenomenologische wetenschappers komen in hun werk niet verder dan de imaginatieve trede (de tweede van vier treden: de Saturnusweg gaat over de derde en vierde trede).

De directe weg door het hart werd eerst mogelijk na het jaar 1942: toen werd Christus opnieuw gekruisigd in de levenswereld, vanwege het materialisme van de Westerse wereld⁵. Van toen af aan werd het mogelijk om direct door de schemerige gebieden van het hart te komen in de duisternis van de wil in onszelf – en dit is een weg die loopt door een wijze van kunst die met de objectieve wetten van de natuur werkt, om hun sturing te kunnen begrijpen. Eerst na 1942 werd het mogelijk om de duistere mysteriën door het hart heen bewust uit te werken. Dus kunnen de antroposofische methoden van de Graal kelk nu aangevuld worden met inspiratieve, om te kunnen komen tot de transformatie van zielskrachten in het gebied van het leven, wat je een begrip kan helpen te ontwikkelen voor de sturing van deze levensprocessen. Je kunt deze noemen methoden van *objectieve kunst*, omdat deze de kosmische wetten in de aardse werkelijkheid aanwendt en omdat ze doorleefd worden door de ziel van de beoefenaar. Als je deze sturende processen begrijpt, kun je leren de wilsimpulsen

te zien die in ieder wezen en verschijnsel schuilen als kiemen voor ontwikkeling. Om deze te ontwikkelen, dien je eerst een huid van ziels-/bewustzijnssubstantie te ontwikkelen rond je levenslichaam (de Graal als jaspis steen). Dan dien je met het hart iedere stap op een morele wijze te wegen. De techniek die je hieruit kunt ontwikkelen, heet de *morele techniek* (deze geldt voor ieder levensgebied). Morele techniek is gebonden aan het individuele niveau van ontwikkeling en werkt veelal alleen voor de betreffende persoon, zoals verschillende voorbeelden van ethertechniek in de 20^e eeuw hebben getoond (bijvoorbeeld Viktor Schauberger, John F. Keeley, Nicola Tesla).

Door de geesteswetenschap, Antroposofie, heb je de mogelijkheid tot de ontwikkeling van de Graal kelk, het geestzlf, het vermogen van imaginatie (helderziendheid). Door objectieve kunst kun je ontwikkelen de Graal substantie wijn/Christus' bloed, dat is de levensgeest, het vermogen van inspiratie. Door morele techniek kun je omvormen je eigen levens- en fysieke lichaam, de Graal substantie van het brood/Christus' lichaam ofwel de geestmens, de vermogens van intuïtie (ofwel van helder willen). Objectieve kunst en morele techniek komen voort uit de duistere mysteriën, dat is de Mensenzoon. Het omvat de mogelijkheden om hogere vaardigheden te ontwikkelen door daden die het levens- en fysieke lichaam transformeren. De Antroposofie is ontwikkeld uit de lichtmysteriën, waardoor je je zielslichaam om uit vormen tot het Moederlichaam, het geestzlf.

II.1 Astrosföie vanuit de mens

De krachten van de sterren en planeten (macrokosmos) zijn naar de aarde gebracht om de natuurrijken van de mineralen, planten en dieren te vormen, en om de mens voort te kunnen brengen, die is voorbestemd om te ontwikkelen tot een hogere geest, op basis van deze fysieke, levens- en zielsgebieden, waarvan de natuurrijken een weerslag zijn. Alleen de mens is begiftigd met een geestelijke kern, het druppeltje van warmte dat ons door de zonnegeesten is gegeven (in de Bijbel worden ze de Elohim genoemd; Exusiai in het Grieks, wat betekend uitvoerders; ook wel Vormgeesten), en dat we gewoonlijk ons 'Ik' noemen. Met dit Ik kun je door de zintuigen met het fysieke lichaam waarnemen en kun je ervaren en doen in de levensgebieden met het levenslichaam, en we kunnen ons met de wereld verbinden door onze gevoelens van sympathie voor elk verschijnsel, en onze waarnemingen, percepties en daden overdenken in onze zielenlichamen (houdt je in gedachten dat 'mens' betekent 'denker', in overeenstemming met de huidige zelfbewustzijn waarin we onszelf in de wereld beleven). Bij de geboorte komt er een deel van de macrokosmos naar onderen binnen de microkosmos van de mens, en we dienen alleen maar de taal en betekenis hiervan. Dit boekje is een poging om dat te realiseren, om zo tot begrip

van het menselijke wezen te komen, zijn individuele en algemene lotsbestemming en hoe hij is opgebouwd uit kosmische wetmatigheden en werkingen⁶.

Ieder mens gaat door verschillende aardelevens om tot een hoger wezen te ontwikkelen. Een ontwikkeling die alleen geleidelijk en stap voor stap verloopt. Tussen twee aardelevens in gaan we door de planeetsferen en dierenriem heen en gaan naar onze persoonlijke ster, die we op aarde vertegenwoordigen. Daar wordt aan ons getoond het grootse wezen dat wij kunnen worden, in het beeld van Christus die geheel is gerealiseerd. En als we dit zien, kunnen besluiten om naar de aarde af te dalen om verder ter vervolmaking aan ons wezen te werken, want alleen hier kunnen we verder ontwikkelen. Voordat we afdalen, gaan we langs bij verschillende groepen van engelen en mensen die alle aan een specifiek idee van het Goddelijke scheppingsplan werken. Dit nemen we mee naar de aarde als onze idealen, want enkel door hieraan mee te werken, kunnen we onszelf en de aarde omvormen. Hierna gaan we weer door de dierenriem heen en door de verschillende planeetsferen⁷, nemen alle ziel kwaliteiten op die we in voorgaande aardelevens hebben ontwikkeld, en vormen ons astrale ofwel zielelichaam in en vanuit de zonnesfeer, die binnen de Venusfeer wordt afgemaakt en verpersoonlijkt. In de Mercuriussfeer bouwen we ons levenslichaam op rond het Ik en astraallichaam, en in de maansfeer we nemen we ons 'pakje' op van afgemaakte en onafgemaakte projecten in voorgaande levens, wat ons oude karma vormt. Dan zoeken we samen met onze persoonlijke engel een familie waarin we geboren kunnen worden en die de meest geschikte erfelijke kwaliteiten heeft waardoor we het beste kunnen ontwikkelen op grond van ons lot. Zo nemen we alle levens- en ziel kwaliteiten en ook ons karma mee en vormen ons fysieke lichaam hier vanuit tijdens de embryonale ontwikkeling.

Op het moment van de geboorte wordt het werk, uitgevoerd samen met onze Engel en de andere hogere engelhiërarchieën – die alle werken vanuit de sferen die door de verschillende planeten worden omcirkeld⁸ – en met de erfelijke kwaliteiten die de aarde ons aanbiedt vanuit onze ouders uitgedrukt door de posities van de sterren en planeten in verhouding tot de aarde⁹. Aldus werken de hemel en de aarde samen.

Een geboortehoroscoop (= uur-beeld) is het afbeeld van de relevante sterrenbeelden van de dierenriem en de planeten hierin, en ook de positie van de aarde in verhouding tot de kosmos op het moment van geboorte (of eigenlijk de eerste ademhaling, waarmee de geborene zijn ziel binnenlaat). Dit kun je op de volgende wijze zien. OP het moment van de eerste ademhaling neemt de ziel bezit van het lichaam. Zij drukt zich dan af op de zachte hersenen, daarbij de lobben van de hersenschors vormend vanuit de verschillende gebaren die komen van de specifieke planeetposities. Na de geboorte groeien deze vormgebaren binnen in ons gehele lichaam, samen met het nog groeiende zenuwstelsel (een proces dat zo'n half jaar kan duren). Deze vormkrachten zijn de ideeën die we

met ons meebrengen, de inzichten uit vorige levens omdat we toen dingen *deden* (onze daden). Ze groeien nu in ons lichaam tot binnen de spieren, waar onze zenuwen in uitlopen. Ze kristalliseren uit in de eiwitten (die verstilde klankpatronen zijn; zie hieronder bij Jupiter) en later in ons leven de wilsimpulsen vormen waardoor we onze biografie vorm kunnen geven. Dus vanaf het geboortemoment groeien de gebaren van de planeten en sterrentekens ons lichaam binnen en vormen de basis voor de intenties van daden en ontwikkeling.

De sterrentekens¹⁰ duiden de vormkrachten aan waar vanuit we ons lichaam kunnen vormen. Zij bevatten hoge gedachten van de Engelen van de eerste hiërarchie, die oerbeelden vormen van onze idealen en fysieke vormen¹¹. De ziel is gekleurd door de planeten, want als een planeet is voor een specifiek sterrenteken staat, kleurt hij onze ziel op een specifieke wijze. De vorming van onze verschillende orgaanprocessen wordt veroorzaakt door de inwerkingen van de planeten, dus elk innerlijk orgaan is de kristallisatie van een specifiek planeetproces. Hun positie in een teken geeft aanwijzingen over de ideeën en idealen die we meebrengen, wat naar boven komt na de vervulling van onze lot aspecten. Dit kan ook aanleiding geven tot eenzijdigheid binnen het teweeg gebrachte orgaanproces.

De positie van de aarde op het moment van geboorte wordt aangegeven door de Huizen, een twaalfvoud die bepaald wordt door de horizon en de midhemel (Medium Coeli of M.C.), de hoogste positie in de dierenriem op dat moment. De horizon wijst aan een kant naar het teken van de dierenriem dat aan het opkomen is, wat wordt genoemd de Ascendant, en aan de andere kant naar het teken dat aan het ondergaan is, geheten de Descendant. De huizen worden bepaald door een verdeling van het resulterende kruis tussen de horizon en de lijn van de midhemel naar het diepste onder de aarde in de dierenriem, genaamd Nadir (Imum Coeli, I.C.). Die verdeling is weer in drievoud¹². De huizen duiden de levensgebieden aan waarin iemand is geïnteresseerd om aan te werken en daarmee duiden zij op richtingen van de wil en het levenslichaam. De huizen werken zodoende meer als punten (gericht als onze daden kunnen zijn) en niet zozeer als gebieden zoals de sterrentekens. Wanneer een planeet in een huis staat, duidt dit op een impuls die gaat door het orgaanproces dat de specifieke planeet in ons bemiddelt, en ook de ziel kwaliteiten die het omvat. Dit is zo omdat we het rijzende punt in de dierenriem, de Ascendant, kunnen bezien als de intentie tot doen waarmee we naar de aarde komen en ons met de fysieke wereld verbinden (we komen vanuit het westen en incarneren in de richting van de rijzende zon en dierenriem). Het bepaalt de manier van hoe we de aarde tegemoet treden. Dit geeft een sterke aanwijzing van ons temperament. Als het rijzende teken vuurkwaliteit heeft, wat een uitdrukking is van de warmte ether (Ram, Leeuw en Boogschutter), zal ons Ik onze daden overheersen en we zijn daardoor geneigd tot daden die direct komen vanuit de wil van ons Ik, wat een sterke neiging geeft

tot een choleric temperament. Als het rijzende teken van de waterkwaliteit is (Kreeft, Schorpioen, Vissen), zijn we meer geneigd om te doen vanuit de krachten van het levenslichaam, dat werkt vanuit de waterprocessen, wat de basis van ons temperament meer flegmatisch maakt (hoewel planeten die in de Ascendant staan, ook een sterke invloed kunnen hebben op het temperament, vooral wanneer de planeet die de krachten van de Ascendant bemiddelt, genoemd de heerser, niet zo sterk staat). Dus de huizen hebben te maken met het levenslichaam.

In het kort krijg je een beeld van de gehele mens in de horoscoopkaart. Zijn ideeën en idealen, zijn geestelijke kwaliteiten, worden aangeduid door een planeet in een sterrenteken. De zielsinhoud, het ziel type kan worden aangeduid door de planeet die heerst over de Ascendant of door een planeet in het eerste huis. Omdat de planeten ook de organen aanleggen, geeft de belangrijkste planeet in de horoscoop (meestal de heerser van de Ascendant, of een planeet in de first Huis) aanduidingen over de constitutionele kracht of zwaktes (vooral wanneer de heersende planeet op een zwakke plaats staat of wordt bezwaard door andere aspecterende planeten). De aspecten (specifieke hoeken) tussen de planeten duiden op de zielskrachten en ziel conflicten, op grond waarvan we kunnen ontwikkelen in het leven en in de confrontaties met anderen. De huizen duiden op levensgebieden waarin onze wil huist en een planeet die over een huis heerst of die erin staat, geeft het orgaanproces aan dat deze wilsimpulsen aanstuurt. De huizen specificeren de individuele karmische richtingen waarin we hebben besloten ons te ontwikkelen. Dus heb je in een horoscoop een beeld van de drievoudige mens:

Sterrenteken, planeet in sterrenteken	- idee, ideaal, vormkracht	- denken	- geestelijk niveau
Planeet in aspect	- zieleconfiguratie	- gevoel	- zielsniveau
Planeet in huis	- levensproces, geleid door orgaan	- wil	- fysiek niveau

Voor het moment van geboorte overzie je al de krachten die komen van de sterren en planeten waar vanuit je je eigen fysieke lichaam hebt geschapen (samen met de erfelijkheidskrachten), en de levensrichting die je hiermee geschapen hebt in de gebieden van het leven en in beelden vormt dit het geheel van het leven dat je gaat beginnen¹³. Door hiertegen 'ja' te zeggen, word je geboren en neemt het leven een vorm, zo, dat het de mogelijkheden tot ontwikkeling geeft. Dit levenstableau kan worden gelezen uit de horoscoop, waardoor je de zelfgemaakte belofte van voor de geboorte kunt. Om dit te kunnen lezen en duiden, dien je je te verdiepen in betekenis van elk deel en gebaar van de planeten in de horoscoop. Dit wordt hierna aangeduid.

II.2 Onderdelen van de Horoscoop

A. Temperament en de belangrijkste organen – de Constitutie

De Gieken kenden de vier elementen vuur, lucht, water en aarde die elk de werkelijkheden representeerden waar vanuit de fysieke wereld was ontstaan. Achter elk liggen vier etherische/levenswerelden die deze werkelijkheden onderhouden. In de mens bewerkstelligen zij de belangrijkste kleuringen van zijn levenslichaam. Als een dierenriemteken van een bepaald kwaliteit rijzende is, kleurt dat vooral ons temperament, dat betekent onze eerste manier van gedrag.

Als het rijzende teken van de aarde kwaliteit is (Stier, Maagd of Steenbok), zal deze het temperament melancholisch maken, wat wil zeggen dat de levens- ofwel zin-ether in het levenslichaam sterk vertegenwoordigd is, wat de persoon een neiging geeft tot diepe gedachten, gebaseerd op de matrix van het fysieke lichaam, waarin de grote kosmische wetmatigheden zijn uitgekristalliseerd. Daardoor zal het bewustzijn (ziel) sterk gebonden en gefocust zijn op het fysieke lichaam en deze persoon kan het leven en de hele wereld als een zware last ervaren. Dit kan iemand melancholisch maken en geneigd om meer over de wereld na te denken en tot actie te komen.

Als rijzende teken van de waterkwaliteit is (Kreeft, Schorpioen of Vissen), zal deze persoon zich met de wereld willen verbinden door het levenslichaam, dat in het fysieke is gegrond in het element water. Dit veroorzaakt een flegmatisch temperament, wat betekent dat deze mens geneigd is om de dingen in een ritmisch herhalende volgorde te doen en graag luistert naar de wensen vanuit de levenszin, wat de behoefte geeft om goed en regelmatig te eten, dingen te doen die plezier geven, dingen te blijven herhalen die plezier geven en er niet van houden om iets nieuws te doen. Het ritmische vermogen geeft goede mogelijkheden om te kunnen leren. Zoiemand is plezierig en makkelijk in de omgang, als deze niet wordt gedwongen tot veranderingen en onverwachte onregelmatigheden in de voortgang van zijn dagritme. Dus kunnen de dagen saai worden (voor anderen).

Als het rijzende teken van de luchtkwaliteit is (Tweelingen, Weegschaal of Waterman), zal zoiemand zich met de wereld willen verbinden door het astrale of zielelichaam. Dit lichaam is basaal opgebouwd uit de krachten van sym- en antipathie, dus mensen met een dergelijke Ascendant, die een sanguin temperament veroorzaakt, hangen vaker met hun aandacht buiten het lichaam vanwege hun vluchtige en snelle aandacht, en ze kunnen ertoe neigen zichzelf te verliezen in de buitenwereld. Ze communiceren graag met anderen door hun gevoelens en stemmingen heen (wat manipulatief kan worden zonder dat ze dit zelf door hebben – in psychotherapie wordt dit een hysterische constitutie genoemd). Als een sanguin persoon een kamer betreedt, de kan de

atmosfeer geheel veranderen, veelal in een vrolijke en aangename stemming. Hoewel er een groot verschil is tussen iemand met een Tweelingen of Waterman Ascendant; bijvoorbeeld is de laatste meer innerlijk sanguin, zich verbindend met ideeën en zichzelf uit het centrum van de aandacht plaatsend.

Als het rijzende teken van de vuurkwaliteit is (Ram, Leeuw en Boogschutter), neigen zo iemands daden direct vanuit het Ik te komen, waarbij deze denkt dat dit de enige mogelijke weg is. Het Ik, dat werkt door het warmte element, neigt eerder te doen dan van tevoren na te (hoewel iemand met een Boogschutter Ascendant het denken en ideeën als manier heeft om te doen, en daardoor ertoe kan neigen om te argumenteren en overtuigen). Dit veroorzaakt een choleric temperament. Zoiemand kan hartelijk zijn en snel aangebrand, geneigd om de fouten en gebreken bij anderen te leggen, en vaker het initiatief te nemen tot nieuwe dingen.

In onze cultuur is er een nieuw temperament aan het ontstaan (in de einddagen van de Griekse cultuur waren er 7 temperamenten bekend), wat je kunt noemen het melodramatische temperament. Het wordt gekarakteriseerd als een lach en een traan in één: de clown. Het wordt ontwikkeld wanneer je je lot doorleeft op een wijze dat je er om kunt lachen en huilen tegelijk. In de horoscoop is het meestal een combinatie van een aarde en vuur teken, wanneer bijvoorbeeld de ene de Ascendant is en de andere de heerser van de Ascendant, of een andere sterk staande planeet. Dit is echter geen regel; de intensiteit van iemands karma kan sterk de ontwikkeling van dit temperament beïnvloeden.

Het temperament is het meest uitgesproken te herkennen tot het veertiende levensjaar, als een uitdrukking van het levenslichaam dat zich ontwikkelt van ongeveer het zevende tot het veertiende jaar. Later drukken de ziel en het zielstype zich meer uit. Vanaf het 21^e levensjaar (en tegenwoordig iets eerder) drukt het Ik zich steeds sterker uit in de ziel, wat de wereldvisie meer dominant in het karakter maakt.

B. Zielstype en Orgaanfunctie / Constitutie

Het ziel type (daarvan zijn er vaak meer dan een dominant, en twee is vrij algemeen) wordt vaak aangeduid door de heerser over de Ascendant, mits deze zich goed uit kan drukken (bijvoorbeeld verbonden aan de Ascendant of andere sterk staande planeten, zoals de zon en maan) en er geen sterk geplaatste planeet in het eerste huis staat. Deze heerser en de eraan of aan de Ascendant verbonden planeten bepalen veelal het dominante ziel type(n). Dit veroorzaakt ook dominantie van specifieke orgaanfuncties en duidt dus op de constitutie.

C. De zeven Antieke Planeten

Saturnus

Tot aan het Mysterie van Golgotha heeft Saturnus onze kosmos als een plek van ontwikkeling begrensd. Na Christus' daden van dood en opstanding zijn er drie nieuwe sferen in kiem geschapen, die mogelijkheden voor geestelijke ontwikkeling vanuit de mens mogelijk maken (zie hieronder bij de mysterie-planetten). Saturnus draait rond een sfeer van warmte ether (pure wilssubstantie) waarin tijdens de eerste cyclus van kosmische ontwikkeling ons fysieke lichaam werd aangelegd⁷. Nu heeft Saturnus te maken met onze fysieke gestalte, die een dood beeld in de ruimte van onze geest is. Maar in de kern van dit dode en verharde lichaam, in het botmerg, worden onze bloedcellen gevormd (met name de rode bloedlichaampjes), die het mogelijk maken dat we kunnen doen in de wereld en wat ook ons geheugen kan bevatten. Onze biografie kan zo gevormd worden op grond van ons karma als een mogelijkheid tot ontwikkeling en in die biografie kan onze geest opstaan door de doodprocessen. De milt is het orgaan dat onze bloedcellen reguleert en ons de mogelijkheden biedt om te verouderen of verjongen. De milt als de organisator van dit bloedproces is het orgaan waarmee we het Saturnus-proces in ons wezen integreren, vanuit de kosmos. Als de milt wordt verwijderd uit het lichaam, kun je niet langer de biografische verworvenheden 'neerschrijven' in je bloed en wezen. Je lost dan karma in maar bouwt geen nieuw karma op.

Door ons geheugen (bedoeld in geestelijke zin) kunnen we ons karma leren herkennen dat was opgeslagen en verstild tot in de eiwitten van ons lichaam. Als dit dominant is in de horoscoop, kan het aanleiding geven tot de 'onderzoeker' als ziel type. Hierdoor kun je neigen om te doen in gebieden van de verschijnselen die je wilt onderzoeken (dit kan in elk levensgebied zijn en is niet alleen beperkt tot de universiteit of hogeschool) en je zo de wilsimpulsen herinneren die verborgen zijn in die verschijnselen - en in he eigen wil - als de kiemen voor ontwikkeling. deze ziel type kan veroorzaken dat je vaker diep verzonken bent in gedachten (vooral met Steenbok als Ascendant, die door Saturnus wordt beheerst), wat de herinnering helpt te versterken. De kracht van meditatie helpt je daardoor vaker in het doen. Het kan ook leiden tot een egocentrische zelfwaardering, waardoor je jezelf uniek en hoog boven de aarde verheven voelt.

Saturnus als heerser over de Ascendant (voor zowel Steenbok als Waterman) geven vaker ook een dominante longfunctie, want dit is het orgaan dat ons helpt om ons fysieke lichaam op te bouwen en dat ons verbindt met de ruimte en wereld om ons heen. Iemand die de longen als basis voor zijn constitutionele type heeft, kan sociale problemen ontwikkelen, omdat de verbinding met de wereld en andere mensen vaak wordt beleefd door de

hierboven beschreven gevoelens van uniekheid en eenzaamheid. Saturnus heeft te maken met begrenzingen, werkingen van ons karma en verantwoordelijkheidsgevoelens, en kan zo uitkristalliseren in daden en sociale houdingen naar. Constitutionele longtypes (respiratoire types) zijn vaak zeer onafhankelijk, intuïtief in hun daden, inventief en moeilijk te conformeren tot sociaal geaccepteerd gedrag.

We zijn in ontwikkeling op basis van ons karma, dat in ons levenslichaam is ingeweven (dit is gedaan door de Tronen ofwel Wilsgeesten – die hun thuis hebben in de Saturnussfeer van warmte – tijdens onze afdaling naar de aarde voor onze incarnatie, wanneer we door de Marssfeer komen¹³). Saturnus heeft op deze wijze van doen met ons karma en de verantwoordelijkheid voor de idealen waarnaar we willen streven.

De trekken van een Saturnustype zijn benig, langgerekt en met ogen die diep verborgen liggen onder dikke wenkbrauwen. De jukbeenderen zijn uitgesproken en liggen vaker in het midden van het gezicht.

Jupiter

Deze planeet draait rond een sfeer van licht-ether. In een voorgaande cyclus van ontwikkeling die wordt genoemd het oude Zonne-stadium⁷, werden de levenslichamen van de mensen geweven vanuit deze lichtkrachten. Nu zijn deze levenskrachten uitgekristalliseerd in de eiwitten van het lichaam, vooral in die van de spieren. Onze weefsels vormen plastische vormen rond de botten en ook in de organen, waaraan je de waterige natuur van deze levenskrachten kunt herkennen.

De eiwitten worden samengesteld in de lever. Aan de ene kant komen hierin met de poortader binnen de geanalyseerde voedingsstoffen van de darmen – vooral de aminozuren, de bouwstenen van de eiwitten. Aan de andere kant stroomt er het slagaderlijke bloed, komend van het hart, in. Het slagaderlijke bloed wordt samengedrukt in te kleine bloedvaten, zodat de impuls erin, die van de hartslag komt, wordt geremd. En in de klank-ether in de lever veroorzaakt dit klankpatronen. Deze klankpatronen vormen de matrix waarop de eiwitten worden samengesteld uit de aminozuren. En zo gaan die het lichaam in en helpen bij de opbouw en het onderhoud van de weefsels en organen¹⁴. Wanneer je doet op een morele wijze, kun je dit in en door de warmte voelen die er dan uitgaat van het hart. Dan is de hartslag helder en krachtig, en het klankpatroon dat in de lever wordt opgewekt door de remming in de bloedvaten, is ook helder en krachtig. De gesynthetiseerde eiwitten zullen ook helder van structuur zijn, wat de ziel transparant maakt voor het lichaam en de impulsen die erin leven. Daden zonder overwegingen, of die ingaan tegen het geweten, kunnen ons slap doen voelen, waardoor de hartslag verflauwt. De klankpatronen die dan in de lever ontstaan als dit inkomende bloed hier wordt geremd, zijn onhelder, en dus ook de eiwitten die op deze klankbasis worden gesynthetiseerd. Hierdoor is het lichaam minder helder

voor het bewustzijn. Elk eiwit is namelijk de kristallisatie van een klankpatroon, waaraan een gedachte ten grondslag ligt. En een gedachte komt van een specifiek type Engel van de hemelse hiërarchieën. Zo'n gedachte is een wezen, genoemd een elementwezen, want het leeft in een van de vier soorten van ether ofwel vormkrachten, die elk een van de vier natuurlijke elementen onderhoudt. Deze gedachten zijn de wezens die in sprookjes verschijnen en ze worden genoemd de gnomen, ondines, silfen en vuursalamanders. Een eiwit in ons lichaam is een elementwezen dat is gevangen binnen onze weefsels. Het was oorspronkelijk het klankpatroon dat kwam uit de kosmische harmonieën op basis waarvan wij ons fysieke lichaam hebben gevormd voor onze geboorte. Dus zijn deze verstilde klankpatronen ofwel gekristalliseerde elementwezens de dragers van ons karma. Zij komen in onze weefsels, en door onze daden bevrijden we hen, zodat zij in ons tot bewustzijn kunnen komen als onze wilsimpulsen en gedachten. De lever maakt het ons mogelijk dat we ons karma tijdens ons leven kunnen transformeren. Zijn proces is ingebed in de waterige klankether.

De lever kent een tweezijdige tendens. Hij kan te groot en waterig zijn. Dan kan hij niet goed vormgeven en samenstellen. Dit is het geval wanneer de Vissen rijzende staan bij de geboorte (waarover Jupiter heerst) en deze negatief wordt bestraald in de horoscoop. Of hij kan te klein en droog zijn en met harde plekken in het weefsel. Dan kunnen zo iemands gedachten dwingend worden, zijn overtuigingen zijn te vastzittend en weinig flexibel. Dit kan zijn als Boogschutter rijzende is rijzende (waarover Jupiter ook heerst) en deze Ascendant negatief bestraald wordt.

Als iemand de lever als basis voor zijn constitutionele type heeft, dan heeft hij waarschijnlijk gespierde en atletische trekken in zijn gestalte; soms een neiging tot gezetheid. Met moeilijke aspecten op Jupiter of de Ascendant, kan deze persoon een slanke gestalte en uitgedroogde huid vertonen.

Als ziel type zal het iemand tot een denker maken, die behoefte heeft aan overkoepelende ideeën om met zijn daden samen te voegen. Hij kan dominant en koud zijn, omdat het denken op zich een koude maar heldere activiteit is. En hij is goed in het uitdenken van (grote) lijnen, zoals in organisaties.

Mars

Deze planeet draait rond een sfeer van klankether. In een voorgaand cyclus van onze aarde-ontwikkeling, genaamd het oude Maan-stadium⁷ werden onze zielelichamen aangelegd. En hierdoor werd het vermogen van voortbewegen toegevoegd (wat een plant en steen niet hebben, want zij hebben geen ziel op het aardse plan). Deze impuls tot actie is mogelijk door de bewegingen van het bloed. Hierdoor kunnen we onderscheiden en orde brengen in ons leven, vooral door de spraak. Het ijzer in de rode bloedcellen (het haem erin) draagt de mogelijkheid tot impuls, wat je terug kunt voeren op de gal, want

dit orgaan reguleert de remming van het bloed, wat de klankpatronen in de lever teweeg brengt (hierin is de gal ingebed). Het geeft ook het vermogen tot onderscheiden, wat zich uitdrukt in de uitscheiding van zure zouten in de twaalfvingerige darm, wat vetten doet oplossen tot kleine bolletjes die over de darmwand naar de lever en de andere organen.

Als ziel type veroorzaakt het dat zo iemand initiatieven kan nemen, vaker zonder sterke wens naar samenwerking. Dit geldt vooral met Ram als Ascendant. Veelal worden er daden gegenereerd vanuit sterke passies en innerlijke drijfveren, soms vanuit hoge of sterke idealen komend die zo iemand praktisch wil maken. Als de passies worden uitgewerkt, kan men hard en waardevol werk verrichten. Zo niet, kunnen de wilsimpulsen gekleurd zijn door begeerte en machtlust.

In de constitutie kan het een prominente werking door de hart veroorzaken, maar zo dat zo iemand niet altijd sociaal is. Het gedrag is meer impulsief dan sociaal en na de eerste impuls wordt niet altijd vervolgd met doorzettingskracht (dit is meer het geval wanneer Schorpioen de Ascendant is). De gestalte is veelal gedrongen en krachtig, met uitgesproken spieren.

De Zon

De zonnesfeer, die ook de aarde en maan omvat, bestaat uit de levens- ofwel zin-ether: de levenskracht die fysieke vormen en lichamen in hun vorm houdt, en zo de levensstroom hier doorheen mogelijk maakt. De zonegoden gaven ons de warmtedruppel die de basis van ons Ik vormt. Met dit Ik vormen we onze ziel ofwel astraallichaam, later ons levenslichaam en op aarde, tijdens de embryonale ontwikkeling, ons fysieke lichaam. De samentrekking van het astraallichaam rond ons Ik vangt aan op de zon, voor onze geboorte bij onze afdaling naar de aarde. Het vormt de kern van ons wezen, dat door warmte - vooral in het bloed - het gehele wezen van de mens organiseert, tot in de ledematen en weefsels. Het bloed wordt gestuurd met het hart, wat het sensitieve zonne-orgaan is dat we integreren in ons wezen. Vanuit ons centrum observeren we de wereld door onze zintuigen en we hebben een specifieke manier van reageren op haar. Dit is onze wereldvisie waardoor we informatie en waarnemingen, die ons tot daden aanzet. De tekens van de dierenriem waarin de zon staat, bepaalt de wereldvisie, als volgt:

Ram	- idealisme	Weegschaal	- relativisme
Stier	- rationalisme	Schorpioen	- dynamisme
Tweelingen	- mathematisme	Boogschutter	- monadisme
Kreeft	- materialisme	Steenbok	- spiritualisme
Leeuw	- sensualisme	Waterman	- pneumatisme
Maagd	- fenomenalisme	Vissen	- psychisme

Het hart heeft de mogelijkheid om elke indruk uit de buitenwereld en elke gedachte vanuit het hoofd af te wegen met de wilsimpuls die dit kan genereren, door het geweten en het ontvonen van de gevoelens.

Als ziel type geeft dit kwaliteiten van balanceren tussen mensen met verschillende vermogens, maar alleen wanneer deze persoon aan zijn eigen egocentriciteit kan werken, want het kan er makkelijk toe leiden dat hij zichzelf oplegt aan anderen als een gepassioneerde leider.

Als constitutioneel type sociaal vanuit het hart, zijn deze mensen vaker klein en compact van gestalte, met een nogal choleric temperament die zeer kan lijden onder de kilte van andere mensen in de omgang. Hun hartewarmte is dominant in contact. Hun frontale aanblik (hoofd en borst) is vaak imposant en in tegenspraak met de rest van hun voorkomen.

Venus

Deze planeet draait rond een sfeer van lichtether, dat de basis vormt van het astrale ofwel ziellichaam. De Geesten van de Persoonlijkheid, de Archai of Tijdgeesten, werken hier vanuit, zodat voor onze afdaling naar de aarde ons ziellichaam persoonlijk wordt gemaakt rond ons Ik. De uitwerkingen van deze planeetsfeer van astraliteit kun je terugvinden in onze lichaamssappen, het kliersysteem. Hierin zijn de eiwitten de dragers van onze zielegebaren (de aminogroepen in de aminozuren; stikstof draagt de ziel) in het fysieke lichaam, waarin ze vrij kunnen bewegen tussen de cellen en weefsels. De nieren reguleren de reiniging van de kliersappen; zij zijn de organen waardoor de uitwerkingen van de Venusfeer worden gekanaliseerd in ons wezen. Zij scheiden de astraliteit - lichtether - van de stoffen (verbruikte eiwitten), wat je kunt herkennen in de helderheid van iemands ogen. Deze nierstraling geeft de activiteit van de nieren aan. In het bewustzijn geeft het de mogelijkheid om te onderscheiden, wat het andere aspect van scheiding is.

De planeet heeft een zeer regelmatige baan, wat erop duidt dat er een doodsproces gaande is. De sagen vertellen dat de troon van Lucifer, de engel van licht, op Venus staat. En omdat hij viel na de mislukte verleidingspoging van Christus in de woestijn, stierf de planeet door gebrek aan een leidende geest. De planeet Mercurius nam de plaats over van Venus en werkt sindsdien in haar sfeer om te genezen wat er vervallen is. Deze val kun je binnen ons lichaam na voltrekken in de val van de nieren, als volgt. Net als alle organen die worden gevormd door de onderzonnige planeten (de maan – hersenen; Mercurius – longen), worden de nieren aangelegd boven het hart, dat is in de bovenste helft van ons lichaam. Tijdens de embryonale ontwikkeling groeien ze als twee druppels naar onderen door het middenrif heen, waar ze hun plaats vinden in de duisternis aan de achterzijde van onze buikholte (duister voor het huidige bewustzijn), waar ze een verbinding maken met de urogenitale organen.

Als Venus ziel type heeft iemand esthetische of zorg kwaliteiten, wat beide kanten van het astraallichaam vertegenwoordigt, dat is opgebouwd uit de krachten van sym- en antipathie, wat kan leiden tot schoonheid, harmonie en evenwicht als het wordt verfijnd. Vaak heeft een Venustype therapeutische kwaliteiten, want hij of zij kan de ziel tot een schaal vormen waarin een ander zich op zijn gemak kan voelen en vrijuit uitspreken wat hem of haar dwars zit.

Als constitutioneel type veroorzaken de nieren dat zo iemand snel beïnvloed wordt door de snelle verandering van stemming en omstandigheden. Een goede en gezonde omgeving (sociaal en fysiek; veel frisse lucht) helpen om de innerlijke veranderlijkheid te balanceren. Hij/zij kan lijden onder de neiging om alles en iedereen te veroordelen, als een functie van het zielelichaam dat onderscheid maakt en snel de gevoelens in oordelen kan omzetten. De ordenende kracht van Mars door de gal scheidt de mogelijkheid tot verfijning van het zielelichaam tot de gewaarwordingsziel.

Mercurius

Deze planeet draait rond een sfeer van warmte ether. Zoals werd vermeld bij Venus, heeft hij het werk van die planeet overgenomen en werkt nu als een druppel van warmte ether binnen haar sfeer van lichtether. In ons lichaam kunnen we dit op volgende wijze na voltrekken. Tijdens de embryonale ontwikkeling groeien de longen als druppels vanuit de darm de borst in, net zoals de klieren. De longen halen echter de lucht vanuit de omringende wereld naar binnen na de geboorte, en daarmee het binnen met het buiten verbindend. Dit is een soort inversie van het kliersysteem, ook al gebruiken ze het wateroppervlak aan de longblaasjes als het transportmiddel voor zuurstof (de levenssubstantie), stikstof (de zielesubstantie) en kooldioxide (substantie van het fysieke lichaam). De warmtesubstantie (waterstof) vormt de bemiddelaar. Door de luchtademing werkt Mercurius in het element dat onderhouden wordt door de lichtether van Venus, waarin hij nu dus actief is.

Het bloed dat uit het hoofd komt, is gevuld met zintuigindrukken en gedachten (of voorstellingen), en in de ademhaling wordt het verbonden met stikstof (astraliteit) en zuurstof (levenssubstantie, chi of prana) voordat het toevloeit aan het hart waar het gevoelens en ook het geweten kan oproepen. Omgekeerd kunnen deze gevoelens worden geharmoniseerd en worden uitgeademd. Op deze wijze geneest en harmoniseert het Mercuriusproces door de longen de ziel, die zelfzuchtig werd door het werk van Lucifer. Het helingsproces vervolgt in het stromen van de lichaamskliersappen, waarin de eiwitten zijn opgelost (dit zijn de voetstappen van gevoelens en daden). Door hun ontmoeting met alle cellen en organen van het lichaam brengen zij genezing teweeg. Het levenslichaam is de drager van de levenskrachten die zijn uitgekristalliseerd in de eiwitten en het gebruikt het stromen van de lichaamssappen (die vooral door de warmte-

organisatie worden gestuurd). Het Mercuriusproces helpt om ons levenslichaam op te bouwen. Dit gebeurt voor onze afdaling naar de aarde met behulp van de Aartsengelen die in de Mercuriussfeer wonen. Op aarde helpen zij ons om anderen te ontmoeten binnen de mensengroepen waaraan we karmisch zijn verbonden. De Aartsengelen vormen de groepszielen van die karmische groepen.

Omdat de eiwitten gecondenseerde klankpatronen zijn, wat betekent de samplesvormen waarin gedachte/elementwezens zijn gevangen, kunnen zij tot bewustzijn komen in de hersenen (gespiegeld aan de hersenschors) als gedachten en zich met elkaar verbinden. Zo kunnen zij de associatieve gedachten vormen, wat een werking is van Mercurius in het bewustzijn. Daarom wordt in de astrologie Mercurius vaker verbonden aan het associatieve denken. Dit is alleen mogelijk door de samenwerking met Jupiter, die door zijn werking door de lever, de mogelijkheden kan bieden van synthetiserende gedachten in een overkoepelende visie, zodat associatieve gedachten zinvol kunnen worden. Met differentiatie werkt Jupiter door het zielelichaam in het levenslichaam, zodat hier vanuit het denken kan ontstaan in de ziel. De combinatie van Mercurius (levenslichaam) en Jupiter (de ziel gericht op het levenslichaam) brengt de verstandsziel voort als een innerlijke structuur.

Als ziel type roept Mercurius kwaliteiten op van vernieuwing, omdat een Mercuriusmens graag personen en gedachten aan elkaar te koppelt. Bij voorbeeld op een feest organiseren zij vaak de terugreis met verschillende mensen, of trekken door hun snelle voorkomen en grappige opmerkingen mensen aan en met een nog snellere verdwijning laat hij ze achter. Zij zijn altijd nieuwsgierig naar nieuwe feiten, hebben tegenwoordigheid van geest en spreken over de feiten en gedachten die ze hebben gehoord of gezien, zonder deze te onderscheiden op waarheid en belangrijkheid.

Constitutioneel is het long type bezig met zijn/haar verbinding met de ruimte, zijn/haar plaats hierin en de verbinding met andere mensen. Vooral met een Maagd als Ascendant, kan deze persoon zichzelf neigen te straffen omdat hij denkt alles verkeerd te doen – of anderen vinden dat. Zijn kritische verstand stopt dan snel de communicatie. Frisse lucht en warme ontmoetingen kunnen hem helpen. Als Tweelingen de Ascendant is, kan deze persoon makkelijk zichzelf en zijn doel door zich met andere mensen en hun ideeën te verbinden. Trouw aan zijn overtuigingen en doelstellingen kan hem/haar helpen om zijn grenzen te vinden.

De Maan

De maan draait om de aarde en rond een sfeer waarin alle levenskrachten werken op een getransformeerde wijze, die wordt overheerst door de klank- ofwel chemische ether .

Dat werkt door het element water. Haar uitwerking op de getijden laat dit zien.

Ze heeft geen licht van zichzelf, maar reflecteert de stralen van de zon. Toen ze uit de aarde werd geplaatst tijdens het vierde Lemurische cultuurtijdperk, nam ze de verhardingstendensen met zich mee. In de voorgaande ontwikkelingscyclus van de arde, genoemd het oude Maans-stadium⁷, werd ons astraallichaam aangelegd. Nu gebruikt het astraallichaam het zenuwstelsel als haar grip op het menselijke lichaam. Dit stelsel is gekristalliseerd en gehard licht. Erbinnen schijnt het licht van ons Ik, dat zelf leeft in het bloed. Het centrale orgaan van het zenuwstelsel vormen de hersenen en aan diens schors worden hier onze gedachten, die elementwezens zijn en die hun basis vinden in de eiwitten, tot beeld. Maar deze levenskrachten sterven op dat moment in abstracte begrippen wanneer ze niet worden getransformeerd in levendig denken (waarna een gedachte een imaginatief beeld of inhoud kan worden). De functie van de hersenen is dit doodsproces, als een gevolg van de verhardingstendensen die vanaf de maan komen.

De andere zijde van het waterige maan proces is haar invloed op groei; op planten, dieren, menselijke lichamen, maar vooral op de kiemcellen die de erfelijkheid, de familiestroom voortbrengen. Deze bemogelijken de incarnatie in familiegroepen met speciale kwaliteiten (hier is niet bedoeld de gentheorie, want die dekt maar een klein deel van de werkelijke erfelijkheid¹⁵). De ovulatie cyclus van vrouwen is verbonden aan de maanfasen, maar op een losse wijze, in lijn met de evolutie van de mens en de emancipatie van de kosmos. Dus onderhoudt aan de ene kant het maan proces de groei waar vanuit we ons fysieke lichaam vormen en onderhouden, wat ons vormen aanbiedt door de erfelijkheid, aan de andere kant kunnen deze levensprocessen gespiegeld worden aan de hersenen, wat beelden of gedachten, gevoelens en wilsimpulsen geeft die komen van de levens-zielsprocessen die normaliter duister zijn voor ons huidige bewustzijn.

Binnen de ziel genereert een maantype kwaliteiten van zorg en onderhoud voor wat continuïteit behoeft. Je kunt hier makkelijk twee richtingen onderscheiden. Het ene type is vaak vol van het waterige proces van zorgen (de kwaliteiten van het oerbeeld van een moeder); het andere neigt ertoe om zijn zielsimpulsen, die niet altijd helder zijn, te transformeren tot een helder denkproces. Het laatste type heeft vaak een lange en dunne verschijning, met holle vormen (wat de vormkracht van het astraallichaam aangeeft), met een helder verstand dat op het praktische is gericht. Meestal wordt dit type aangeduid als boekhouder (hoewel dit natuurlijk niet diens beroep hoeft te zijn), vol gezond verstand.

Het werkt niet direct uit als constitutioneel type, hoewel de maan heerst over de Kreeft, en dit teken als Ascendant, wat van de waterkwaliteit is, kan ervoor zorgen dat zo iemand een levertype is en wel eentje van het waterige type. Het hangt af van de verbinding van Jupiter met deze of met de maan. Echter in de horoscoop duidt de maan het geheel van de zieleninhoud aan, omdat in de

hersen en alle andere orgaanprocessen en de gevoelens die zij opwekken in het hart, in het licht van het bewustzijn komen. De verbindingen van de maan met andere planeten duiden aan welke zielefuncties zich makkelijk kunnen tonen in de persoonlijkheid en in de bewustzijn kunnen worden aangewend. Dus vertelt de maan veel over de persoonlijkheid (de zielemantel), waar de zon meer zegt over de manier van doen en denken van de individualiteit (de wereldvisie)¹⁶.

Wanneer de onderzoekende kracht van Saturnus gericht wordt op de fysieke verschijnselen die op aarde door de maan worden bewerkstelligd, dan kunnen ze samen het zielelichaam voortbrengen dat bekend is als de bewustzijnsziel. De mens dient eerst bewust van zichzelf te worden, afgescheiden van de natuur en diens verschijnselen, en dan de zin te zoeken in elk verschijnsel als een uitdrukking van de geest. Dan kan hij in elke vorm een ideaal lezen, waaruit hij zijn eigen fysieke lichaam heeft gevormd, als gekristalliseerde sterrenkracht. En werktuigen maken van deze idealen waardoor hij kan schouwen in de geestelijke werkelijkheden van de natuur. Dan heeft hij de bewustzijnsziel ontwikkeld, welks kristallijne structuren de poorten naar de geest voor hem openen. De huidige cultuurperiode die begonnen is ongeveer rond 1417 biedt mogelijkheden om dit zielelichaam te ontwikkelen door de transformatie van het materialisme.

D. Mysterie Planeten

Deze drie pas recentelijk ontdekte planeten vertegenwoordigen nieuwe geestelijke kwaliteiten die door de mens kunnen worden ontwikkeld, wat hun sferen op kan vullen met nieuwe etherische substantie. Ze zijn niet verbonden aan menselijke organen, maar werken door sommige klieren met hormonen. Eerst na het Mysterie van Golgotha, waarin Christus het individuele Ik voor ieder mens bracht, kwamen de hogere geestelijke krachten van imaginatie, inspiratie en intuïtie naar de aarde als mogelijkheden voor ontwikkeling. En de nieuw gevonden planeten, die pas vanaf de 18^e eeuw werden ontdekt, zijn verbonden aan deze hogere krachten. Met hun ontdekking kwamen sommige mysteriekrachten waarvoor zij staan, vrij voor het menselijke bewustzijn. Hier kijken wat meer gedetailleerd naar.

Uranus

Deze planeet, ontdekt in 1781, kwam tot ons bewustzijn door denken en berekening, omdat Saturnus onregelmatigheden in zijn baanbeweging vertoonde, waarvan werd verondersteld dat het van een andere planeet kwam (Herschell). In die tijd werden de krachten van elektriciteit, wat wil zeggen lichtkrachten die in de materie zijn gevallen, intensief onderzocht. In ons wezen tonen deze lichtkrachten zich in het astraallichaam wanneer het Ik tot zelf-

bewustzijn en inzicht komt. Wanneer het Ik begint om het astrale, zielelichaam te transformeren, dan kan het geestelijke lid dat wordt genoemd het geestzlf (Indisch manas) worden ontwikkeld, wat veroorzaakt imaginaties, beelden in het bewustzijn van archetypische natuur. Zo heeft Uranus te maken met de openbaring van deze imagatieve krachten. Wanneer een mens die deze krachten heeft ontwikkeld, sterft, zal hij de veelal lege sfeer die door Uranus wordt omcirkeld, opvullen, wat getransformeerde lichtether is. En vanwege de ongelouderde staat van de meeste menselijke zielen, kunnen deze lichtkrachten op de meeste mensen de impact hebben van een plotseling inzicht, als van een lichtflits, maar ook van veel perversiteiten door de uitvergroting van de eigen begeerten en de onvolmaaktheid binnen hun lichamen. De televisie bij voorbeeld is een geestzlf-techniek, voortgebracht door de ondernatuur (elektromagnetisme) die ons beelden geeft zonder dat we ervoor zelf iets hebben hoeven te doen. Of dit nu goed of slecht is, doet er minder toe, en kan beantwoord worden door ieder individu. Je kunt het zien als een kwaliteit die de mens kan ontwikkelen tijdens zijn reis door de incarnaties en die te vroeg naar de aarde volgens het huidige bewustzijn van de meeste mensen.

In ons lichaam is het derde oog, de hypofyse, die verbonden is aan de tweebladige lotusbloem, het aangrijpingspunt voor de Uranuskrachten. In het Parcivalverhaal krijgt deze 'Gaal kelk' het beste van alle spijzen van de tafels / het menselijk lichaam, waardoor deze op gaat lichten. Dat gebeurt er binnen de hypofyse, die de fijnste substanties van de vertering krijgt uit de organen en zintuigindrukken, om calciumzouten te vormen als noodzakelijke tegenhanger van de denkprocessen. Wanneer je denkt, richt de hypofyse zich op, en kan imagatieve inzichten geven (ook al is dit moeilijk te fotograferen in een levende mens; het toont zich aan de helderziende waarneming).

Neptunus

Deze planeet werd ontdekt in 1846 en is verbonden met de kwaliteiten van inspiratie, genoemd de levensgeest (Indisch buddhi). Ten tijde van zijn ontdekking, tijdens de Romantische tijd, werd magnetisme onderzocht, in combinatie met elektriciteit¹⁷. Magnetisme werkt met de krachten van aantreking en afstoting, wat de krachten van sym- en antipathie zij, dus het is een astrale kracht, die werkt op het fysieke plan. Als je tracht de vaardigheid van inspiratie te ontwikkelen, kom je binnen in de gebieden van het levenslichaam met het Ik en de ziel. En met de ziel leef je je in binnen de daar levende gebaren die onze bewegingen voortbrengen. De ziel leeft zich in binnen die levenskracht gebaren, en dat zijn gevoelens met een specifiek gebaar. Dan kan het Ik de leidende kracht in die gebaren ervaren dat hen tot beweging impulseert en de processen stuurt naar bepaalde doelen. De basis van gevoelens en hun gebaren zijn aantreking en afstoting en het is niet moeilijk om de verbinding te zien met

magnetisme, waar het een ondernatuur kracht is geworden, want gevallen in het gebied van de fysieke krachten en niet langer zielskrachten die inwerken op de chemische ofwel klankether.

In de menselijke organisatie heeft Neptunus te maken met het etherische hart, dat wordt aangelegd tegenover het fysieke in de rechterkant van de borst, wat een nieuw zintuigorgaan kan worden wanneer je deugdgebaren maakt als een aldus verworven gewoonte¹⁷. Als een nieuwe sfeer die wordt gevormd, wordt die van Neptunus gevuld met getransformeerde klankether substantie. In Graal termen: het heeft te maken met het Heilige Bloed dat getransformeerd dient te worden in etherkracht, als een van de Graal substanties die de Graal kelk vulde: namelijk de wijn van het Heilig Avondmaal.

Omdat de mens in een vroege staat van ontwikkeling is voor deze krachten, brengt Neptunus vaak stromende beelden in ons bewustzijn die we niet makkelijk kunnen hanteren, dus hebben ze een hallucinogeen karakter en kunnen makkelijk misleidend zijn. Of ons Ik voelt zich overweldigd door compassie en we werpen ons in deze stroom voor iemand anders, met het gevaar erin verdwaald te raken.

Pluto

Deze planeet, ontdekt in 1930, begeleidde de opening van nog hogere geestelijk krachten; namelijk die van de geestmens (Indisch atma), die ons een helder inzicht geven in de wil (zie de inleiding) en vaardigheden om de fysieke wereld te transformeren en veranderen. Zijn tegenhanger is de kernenergie, die de materie opent voor de enorme kosmische krachten die erin verscholen liggen, maar het tegelijk vernietigen, om het om te zetten in pure energie.

Pluto's aangrijpingspunt ligt in onze epifyse, die de intuïtie opent, wanneer deze is verbonden met de aarde door ons ruggenmerg. Daarnaast door de bijniere. Zijn hormonen reguleren uiteindelijk onze wil – het gebied en niveau van onze daden – hoewel op een zeer complexe wijze. Omdat deze krachten zo nieuw zijn voor de meeste mensen, kunnen de Plutokrachten dwangmatig worden wanneer ze niet goed worden gehanteerd. Je kunt er snel geweldenaar van worden, met een grote behoefte aan macht om over anderen te heersen.

Zo hebben de mysterie planeten te maken met kwaliteiten die de mens te leren heeft om alles zelf te kunnen hanteren in de toekomst, want in de vroegere mysteriescholen werden zij goed beschermd.

In het kort:

Saturnus	- gestalte, plicht, karma, geheugen	- milt
Jupiter	- synthese van eiwitten en denken; plastisch vormend vermogen	- lever
Mars	- ordening, spraak, daadkracht	- gal
De zon	- onze individuele wereldvisie	- hart
Venus	- onderscheiden, ruimte scheppen, gevoelens en gevoelsverbindingen	- nieren
Mercurius	- verbinden vanuit het vloeibare, sociale houding, associatief denken	- longen
De maan	- spiegel van de ziel, reproductie	- hersenen, kiemcellen
Uranus	- geestzelf kwaliteiten (imaginatie)	- hypofyse
Neptunus	- levensgeest kwaliteiten (inspiratie)	- etherhart, bijniere
Pluto	- geestmens kwaliteiten (intuïtie)	- epifyse

E. De Zielsinhoud

Behalve de positie van de maan en haar verbindingen met andere planeten, vertelt de gehele configuratie van planeten en posities in de horoscoop iets over de zielsinhoud en structuur. De configuraties kunnen bestaan uit grote driehoeken, grote vierkanten, T-kruisen, tegenoverstanden, samenstanden, Yod-configuraties die typisch zijn voor speciale ziel kwaliteiten en -problemen (aangegeven door afflicties en slechte plaatsingen). Ook de verbindingen tussen de hiervoor genoemde planeetkoppels van Venus-Mars, Mercurius-Jupiter, de maan-Saturnus zeggen iets over de configuratie van de zielelichamen, aanduidend respectievelijk de gewaarwordingsziel, de verstandsziel en de bewustzijnsziel. Als er bij voorbeeld een sterke verbinding is tussen de maan en Saturnus, door beheersing of aspect, kan dit erop wijzen dat zo iemand een voorgaand aardeleven had in de bewustzijnszieleperiode. Als deze verbinding een afflictie is, dient er iets opnieuw geleerd te worden, of op een nieuwe wijze binnen deze zielestructuur. Als het een goede verbinding is, betekent dit dat zulke specifieke ziel kwaliteiten er al zijn en dat ze makkelijker in dit leven kunnen worden aangewend.

F. Wereldvisie en Individualiteit

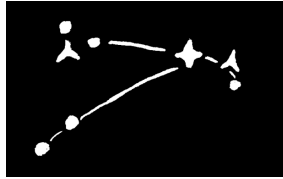
Buiten de hiervoor genoemde wereldvisie die wordt veroorzaakt door de positie van de zon in een dierenriemteken, duidt de positie van de zon in een huis aan naar welk levensgebied het Ik zich wil richten, zijn wereldvisie wil vormen en zijn wil laat werken om te kunnen ontwikkelen.

De ontwikkeling in de levenswerelden om hier de zintuigen te openen,

is alleen mogelijk wanneer we goede daden ontwikkelen. En als deze goede gewoontes worden, noemen we ze deugden¹⁸. Een deugd is wat anders dan louter een geheel van normen en waarden, want het bestaat uit een soepel levensvormgebaar dat aangepast kan worden op verschillende wijzen in verschillende situaties, maar alleen vanuit bewustzijn. De huizen van de horoscoop zijn de reflecties in de levenswereld van de sterrenbeelden. Hieronder wordt een karakterisering gegeven van de vormgebaren van de sterrenbeelden om te kunnen komen tot de ontwikkeling van deugden vanuit deze archetypische gebaren, als daden die door de mens verricht dienen te worden..

G. De twaalf dierenriemtekens als vormgebaren

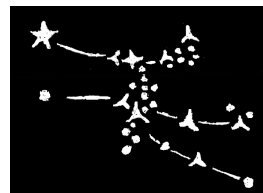
Ram

Het gebaar van dit teken is als de verschijning vanuit het niets en als het geluid vanuit een trompet. In de embryologie is dit het gebaar dat wordt gemaakt door de ruggengraat groeve in de kiemplaat, wat het ruggenmerg en de twee ventrikelruimten in de hersenen vormt, op een tweezijdige parallelle wijze alsof ze de hoorns zijn van een ram die mee naar binnen zijn genomen (dit wordt ook gebruikt als het symbool van dit sterrenteken). Op dezelfde wijze als dit gebaar, verschijnen ideeën en gedachten in ons bewustzijn aan de hersenen. Daarom bewerkstelligt dit sterrenbeeld de wereldvisie van idealisme. In elk idee ziet het Ik een ideaal en tracht dit uit te werken in de wereld door zijn daden. Als je iedere impuls van de wil zou uitdrukken in de wereld, werd je zeer egocentrisch, want ongereinigde impulsen kunnen over anderen heen lopen. De deugd die hierbij kan worden ontwikkeld is die van toewijding aan het werk, zodat je de offervaardigheid als kracht kunt leren.

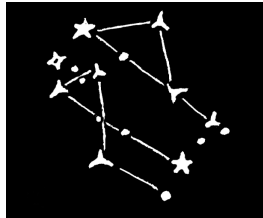
Stier

Sterrenbeeld Stier toont een condensatie van sterren van boven naar onderen, wat een soort van juk vormt, en van onderen naar boven in het midden. Dit duidt op een consoliderende tendens zoals wij gedachten verdichten tot woorden (van boven naar beneden) met behulp van de ingeademde lucht die we verdichten in de keel (van beneden naar boven) door het strottenhoofd (lichaamsdeel dat de Stier heeft

aangelegd). In alle gebieden van het leven kan deze condensatie verhardingen veroorzaken, dus wordt de voortgang onmogelijk; bijvoorbeeld de grotere dichtheid van het lichaam als je teveel neigt te eten, of wanneer je de buitenwereld en/of andere mensen te intens in je opneemt. De deugd die je hier kunt ontwikkelen is het innerlijke evenwicht dat kan leiden tot een gezonde groei, wat betekent dat je niet teveel naar binnen neemt in je en ook niet teveel je gewicht (of inzichten) poneert op de buitenwereld, maar dat je blijft in een constant proces van vooruitgang.

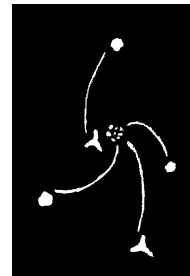
Tweelingen

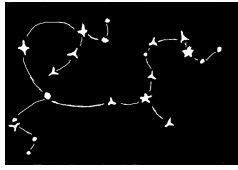
Dit sterrenbeeld vertoont twee driehoeken die elkaar spiegelen langs parallelle lijnen. Het duidt op een kwaliteit van symmetrie, zoals ons lichaam heeft in de lengterichting. Dus wordt links in rechts gespiegeld en vice versa; zoals ook in de innerlijke reflectie met de buitenwereld. Op zielsniveau duidt het de vaardigheid van imitatie aan. Deze spiegeling en imitatie kan ertoe leiden dat je je aandacht verliest in alle dingen die er om je heen gebeuren, dus kun je makkelijk je doel uit het oog verliezen. De deugd die hierbij kan worden ontwikkeld is volharding, zodat je trouw kunt leren te blijven aan je eens gestelde doelen.

Kreeft

Het gebaar van dit sterrenbeeld vertoont drie sterrenlijnen die opstreven en draaien rond een centrum dat niet werkelijk een centrum is, maar een sterrenhoop. Naast deze lichtzwakke sterrenhoop streeft er een lijn schuin omhoog naar het licht. Dit insluitende gebaar vind je terug in de embryonale ontwikkeling als het ruggenmerg een deel van het amnionvocht (vruchtvlies water) insluit zo het ruggenmergkanaal vormt. We komen dit gebaar ook tegen in de borst, waar de ribbenkast de longen en het hart insluit (de borst wordt aangelegd door de Kreeft). In de borst wellen de wilde wilsimpulsen en passies op door het hart en blijven hier rondwoelen wanneer er niet de beslissende kracht van het denken is. De schuin opstrevende sterrenlijn richt zich naar het licht, en daardoor is de door de Kreeftmens te ontwikkelen deugd die van onbaatzuchtigheid (dus niet omsluiten in de eigen cocon van wensen en begeerten), waardoor de ziel gelouterd kan worden.

Leeuw

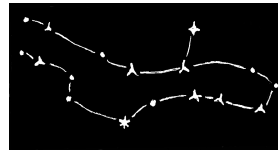
Dit sterrenbeeld toont een spiraliserend gebaar dat naar binnen en naar buiten beweegt en weer terug. In de embryonale ontwikkeling is dit inspiraliserende de beweging van bloedeilandjes op de dooierzak naar het centrum, waarna er een grote omkering en uitspiralisering volgt die in het embryo binnen groeit en hier het hart vormt. In ons lichaam stroomt het

bloed toe aan het hart, wordt hier gecentreerd en afgewogen hier en wordt vervolgens teruggestuurd het lichaam in tot in de weefsels. Het symbool van de Leeuw drukt deze in- en uitspiralisering uit.

Vanwege deze centerende tendens, die makkelijk tot egocentriciteit kan leiden, vooral omdat het hart de gevoelens genereert, is de hierbij te ontwikkelen deugd waarachtige compassie, die tot vrijheid kan leiden.

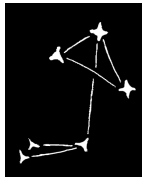
Maagd

Dit sterrenbeeld ziet eruit als een gebogen buis, een stukje darm met een kiene lijn omhoog die streeft naar of geeft licht. Het sterrenbeeld heeft te maken met het bewustzijn over de vertering of andere processen. Maagdmensen dienen graag het proces waarin zij staan, maar hun analytische verstand maakt hen makkelijk kritisch, en om het proces te helpen, vertellen zij iemand de waarheid zoals zij die zien.

De deugd die zij hier kunnen ontwikkelen, is hoffelijkheid, die de ander in zijn waarde laat. Dit kan tot hartenacht worden die het juiste woord op het juiste moment weet te zeggen, waardoor toch het proces ongestoord voort kan gaan.

Weegschaal

Dit sterrenbeeld toont twee loodrecht op elkaar staande driehoeken, de ene plat liggend en de andere rechtopstaand. Ze zijn met elkaar verbonden door een verticale lijn door een van hun punten. Het ziet eruit alsof ze elkaar in een wankel evenwicht houden. Als er eentje van plaats verandert, moet de andere dat ook doen. Hierdoor kunnen vele nuanceringen ontstaan, zoals van houdingen, gevoelens en gedachten. In het lichaam vinden we deze balancerende kracht terug in het gebied van het bekken en de heupen.

Dit sterrenbeeld geeft de wereldvisie van het relativisme, die alles tegen elkaar

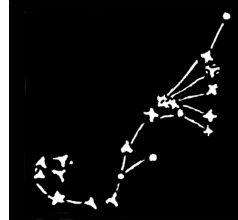
afweegt en oordeelt.

De deugd die hier kan worden ontwikkeld is tevredenheid, waardoor niet el gevoel hoeft te leiden naar een daad of de verandering van doel. Door de gelijkmoedigheid in lotsbestemming en omstandigheden, waarbij je het bewustzijn als het bewustzijnspuntje van de weegschaal laat toezien, kun je uiteindelijk een houding van gelatenheid voor de wendingen van het lot ontwikkelen.

Schorpioen

Het gebaar van dit sterrenbeeld is innemend vanaf het oppervlak, zuigend naar het centrum beneden en dan omkeren. Deze zuigende tendens brengt ons tot de incarnatie in ons fysieke lichaam en het is de levenskracht achter de voortplanting en ook het koolstof-proces, dat basaal ons fysieke lichaam vormt. Deze tendens van intensiteit en het zoeken naar een bron kan makkelijk leiden tot dwang en het forceren van de omstandigheden. Daarom heeft geen enkele Schorpioenmens een rechte lotsweg vanuit deze behoefte om zijn lot intens te leven. Dit kan makkelijk leiden tot dwang en het forceren van omstandigheden. Zijn wereldvisie is het dynamisme, die de geest als impuls achter elke beweging ervaart.

De deugd die je hier kunt ontwikkelen, is geduld, zodat de dingen zich geordend tonen en je werkelijk inzicht kunt krijgen in het worden en groeien van de dingen en verschijnselen.

Boogschutter

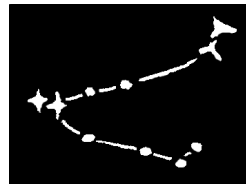

Hier is het gebaar de verschijning in het kleine heldere vierkant in het midden en een explosief uitstreven naar alle richtingen. Het als de verschijning van een idee in de wereld. Onze ideeën zijn verborgen in onze spieren, en door beweging kunnen zij opwellen in ons bewustzijn (de spieren, vooral die van de dijen, worden door de Boogschutter aangelegd). De wereld visie hier is het monadisme, die ieder verschijnsel neigt te zien als kernen van een geestelijke openbaring.

In het bewustzijn kunnen nieuwe ideeën enthousiasme veroorzaken waardoor je er direct over gaat spreken, zonder eerst hun waarde te hebben afgewogen. Een Boogschutter verspreidt snel zijn ideeën en overtuigingen. De hierbij te ontwikkelen deugd is de controle van de tong, waardoor je door te luisteren een gevoel voor waarheid kunt ontwikkelen.

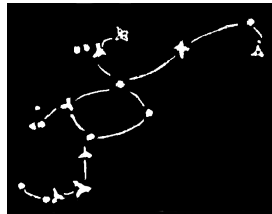
Steenbok

Dit sterrenbeeld toont twee sterrenlijnen die aan het einde opkrullen en die samenkomen in een lichtsterk centrum van twee sterren. Dit geeft een krachtige indruk als van een hefboom, ofwel een gebogen knie: de knieën en andere gewrichten worden aangelegd door de Steenbok. Alle beenderen in het lichaam zijn verbonden door gewrichten, en alleen hierdoor is het lichaam sterk, soepel en beweeglijk. En net als onze samenleving, zijn de botten op elkaar gebouwd op een hiërarchische wijze. Zoals werd vermeld bij Saturnus, betekent de incarnatie tot in een aards lichaam dat je een aantal idealen uit de geestelijke wereld hebt meegenomen om te kunnen ontwikkelen.

Als je werkt in de maatschappij, binnen het netwerk van hiërarchische geleidingen, is het is niet altijd gemakkelijk om te blijven staan voor je idealen wanneer je onrechtvaardige omstandigheden ziet. De hier te ontwikkelen deugd is de moed om voor je idealen te gaan staan, ondanks de mening en oordelen van anderen. Zo kun je door je daden verlosserskracht ontwikkelen. Herinner je dat het spiritualisme de wereldvisie vanuit de Steenbok is, hoe sterk ook een Steenbokmens materialist kan lijken.

Waterman

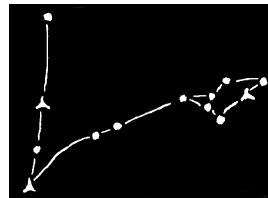

Het typerende sterrengebaar is hier een lemniscaat die zich van boven en ook van onderen opent. Alsof het zijn innerlijke evenwicht en metamorfe kundes wil delen met de wereld. Het spreidt zich makkelijk uit en verliest zich dan. In ons lichaam legt de Waterman onze onderarmen en -benen aan. Hierbinnen zijn de spieren fijnzinnig dooreen geweven voor het werken in de wereld.

De deugd die hier kan worden ontwikkeld is de zwijgzaamheid van de zintuigen, wat deze kan stoppen te wenden en zo worden tot meditatieve kracht in elke daad, waardoor je kunt zien wat het moment en de situatie nodig hebben voor de ontwikkeling van dingen en wezens onder de aandacht.

Vissen

Dit sterrenbeeld toont twee dozen die met elkaar zijn verbonden door twee lichtelijk inspiraliserende lijnen, zo, dat deze lijken te concentreren ofwel

verdwijnen in een punt naar onderen. Ook al heeft dit sterrenbeeld de voeten in ons aangelegd, waardoor we ons lot kunnen aflopen. De wereldvisie psychisme, die iemand de geest doet beleven achter elke zielenuiting, geeft extra sensitiviteit, waardoor je makkelijk de pijn van anderen en van jezelf kunt voelen. Het medelijden is hier sterk.

De deugd die kan worden ontwikkeld is grootmoedigheid, waardoor je niet langer bang bent om de pijn van jezelf en van anderen te voelen, waardoor je uit liefde daden kunt verrichten die deze pijn verlossen, op doen lossen.

H. het beleven van de huizen als levensgebieden door hun ritmen

De huizen vertegenwoordigen de levensgebieden die de impulsen van onze wil bevatten, welke are overgebracht en gestuurd vanuit de orgaanprocessen van de planeten die in een specifiek huis staan. Deze levensgebieden zijn onhelder voor het huidige bewustzijn. Maar de wilsimpulsen en de levensprocessen verlopen een ritmisch, zodat hun specifieke ritmen kunnen worden toegepast om met die levensgebieden in contact te komen door hun effecten te ervaren. Verschillende ritmen werden gebruikt in de oud-Griekse tempeldansen en koren om de levenslichamen van acteurs en toeschouwers van drama op te voeden. Deze werken tegenwoordig nog steeds zo. In hen kunnen de uitwerkingen van de vormgebaren zoals die hieronder worden beschreven worden nagevoeld en ingeleefd door de bewegingen die door hen worden opgewekt.

Eerste huis   ritme anapest; v v ___

Zoals is uitgelegd, betekent dit huis de verbinding met de wereld om ons heen, wat het temperament, de constitutie en het ziel type voortbrengt (de laatste twee door de heerser van de Ascendant). Het geeft de belangrijkste aanwijzing over hoe we onze daden sturen acties en met welke specifieke talenten we dat doen (door de erin staande planeten) of weerstanden (zwakke plaatsing, afflicterende aspecten naar de Ascendant). Je kunt orde brengen in je leven door daden, omdat Mars de natuurlijke heerser over dit huis is (welke een afspiegeling is van de Ram in de levenswereld). Zo kun je veel ervaringen opdoen, die je mee kunt nemen in een volgende incarnatie.

Tweede huis   ritme choriambe; ___ v v ___

Dit huis heeft een consoliderende tendens, wat kan veroorzaken dat je een houvast zoekt in de materie en de fysieke wereld om je er geborgen en veilig in te voelen. Zo kun je hierdoor makelaar worden, of een kunstenaar, om een houvast te vinden in de materie of in de verschijnselen binnen de ziel. Deze

laatste omdat Venus de natuurlijke heerser is van het tweede huis (wat een afspiegeling is van de Stier in het levensgebied van de keel). Dus geeft dit huis ook mogelijkheden om de orde in je leven te herstellen door spraak controle.

Derde huis ritme amfibrachus; v __ v

De afspiegeling van de Tweelingen maakt dat dit huis open staat voor de ontmoeting met alles dat in de omgeving beweegt, zoals broers en zussen, burens, en de informatie die we kunnen krijgen contact. Het is de snelheid van Mercurius, die de natuurlijke heerser van dit huis is, wat veroorzaakt dat het levenslichaam zich opent voor de wereld door de zintuig met gebruikmaking van het zenuwstelsel (wat weer de overplaatsing van Mercurius naar de lichtether sfeer van Venus aanduidt).

Vierde huis ritmen peon 1 – 4; v v v __ / v v __ v / v __ v v / __ v v v

Als een afspiegeling van de Kreeft in de levenswereld, heeft dit huis te maken met de thuissituatie waarbinnen je opgroeit en waar vanuit je je lichaam en zielebedding opbouwt. Dus later in het leven zal het aanduiden hoe iemand het beste emotionele zekerheid vindt, en de ervaringen die je meeneemt verteert (die ook uit een voorgaand leven kunnen stammen) in een veilige omgeving. Deze vertering is een functie van de mag, maar de emotionele uitwerkingen ontstaan in de borst (die door de Kreeft is aangelegd).

Vijfde huis ritmen Jonikus 1, 2; v v __ __ / __ __ v v

Omdat dit huis een afspiegeling is van de Leeuw in de levenswereld, heeft het te maken met het etherhart en de uitdrukking van je wilsimpulsen in een sociale context. Dit betekent de manier waarop je jezelf wilt neerzetten tussen andere mensen; bijvoorbeeld hen leiden of je eigen gevoelens en motieven uitdrukken. Daardoor kan het aanduiden of iemand een acteur is, een leider van een organisatie of een sociaal werker, afhankelijk van de planeet die erin staat of erover heerst (bedoeld als voorbeelden). Hiernaast vertelt het iets over de vitaliteit, en ook over het plezier dat je kunt hebben in zelfexpressie, hobby of werk.

Zesde huis ritme antispast; v __ __ v

Dit is een afbeeld van de Maagd in de levenswereld en daarom heeft het te maken met processen, analyse en heling. Dit laatste komt vaker tot uitdrukking in therapeutische interesses. Hier wordt ook de omwisseling

duidelijk van Venus en Mercurius, de natuurlijke heerser van dit huis. Want de vertering wordt geregeld door de zonnevlecht, die de fysieke basis is van de gelijknamige tienbladige Venus lotusbloem. Venus bewerkstelligt dat iemand een schaal maakt van de ziel, zodat je kunt luisteren – een therapeutische voorwaarde. En Mercurius brengt er de wens tot heling in. De analysekracht, die makkelijk tot kritiek kan worden, komt van het vermogen tot onderscheiden van Venus, die wordt overgebracht door de nieren. Er is ook een praktische wens om onpersoonlijke doelen te bestreven.

Zevende huis   ritme dactylus;   __ v v

Dit huis, dat tegenover de Ascendant staat, vertegenwoordigt de openheid voor de ander en de wijze waarop je in relatie wilt gaan en je verenigen om te compenseren wat je niet bent of hebt. Dit is een afspiegeling van de Weegschaal in de levenswereld, die wordt beheerst door Venus. Dus praktisch gezien de wijze waarop je bent geïnteresseerd in verbindingen met anderen, in samenwerking, in huwelijk of relaties. Hiernaast heeft het te maken met de wijze waarop je een organisatie vorm wilt geven.

Achtste huis   ritme trocheus;   __ v

Door de afspiegeling van Schorpioen in het levensgebied, wat de kracht van transformatie bewerkstelligt, heeft dit huis te maken met de mogelijke transformatie van de wil door te kunnen schouwen in de motieven achter de innerlijke complexen en verdringen. Zo schept het mogelijkheden van zelf-inwijding door hard werken – vooral aangeduid wanneer er een of meerdere mysterieplaneten in dit huis staan. Pluto is zijn natuurlijke heerser en heeft te maken met de transformatie van de wil. Het geeft interesses in de esoterie, occultisme en verborgen dingen om hun werkingen waar te kunnen nemen (wat geopenbaarde wil is).

Negende huis   ritmen bacchius;   v __ __
                               antibacchius;   __ __ v

Dit huis is een afspiegeling van de Boogschutter in de levenswereld, en daarom beheerst door Jupiter. Het heeft te maken met verbreden van de horizon van ons verstand levensvisies, opinies te formuleren. Nachtelijke (droom) visioenen helpen de groei van het denken en deze uitproberen in de interactie met anderen om ze helder te krijgen. Deze bewustzijnsverbreding kan ook beteken dat je dient te reizen om levenservaringen op te doen, ervan te leren en groeien.

Tiende huis ritmen epitrit 1 – 4; v _ _ _ \ _ v _ _ _ \ _ v _ _
 molossus _ _ _ _ spondeus _ _ _ \ _ _ _ _

Dit is de plaats waar de zon staat om 12 uur 's middags, want het is de Midhemel, waar alle dingen aan het licht komen. En in ons is dit een afspiegeling van de Steenbok in de levenswereld, die natuurlijk wordt beheerst door Saturnus. Het biedt de mogelijkheden voor talenten die zijn uitgerijpt om in de maatschappij uit te vloeien. Daardoor geeft dit huis aanwijzingen over iemands beroep of roeping.

Elfde huis ritme kretikus; _ v _

Dit huis, als een afspiegeling van Waterman in de levenswereld, heeft meer te maken met de sociale aspecten van samenleving, diens wijze van organiseren, zoals in verenigingen, en de wijze waarop we onze sociale interesses willen delen met onze vrienden, of groepen van vrienden. Zoals de Waterman te maken heeft met de onderbenen en -armen, waarvan de spieren onze talenten van interactie met andere mensen en het delen van die vaardigheden dragen. Uranus is de natuurlijke heerser over dit huis, wat het ideaal van de broederlijkheid bewerkstelligt¹⁹. Planeten in dit huizen geven de wijze aan waarop we actief willen zijn in het sociale leven, in het sociale organisme.

Twaalfde huis ritme jambe: v _

Deze afspiegeling van de Vissen in de levenswereld geeft de werkingen van het lot aan, dat wil zeggen de offers die je dient te brengen om in liefde te groeien (waar Leeuw van het vijfde huis de groei naar vrijheid bewerkstelligt). Met het bewustzijn in liefde groeien, betekent in de levenswereld kunnen waarnemen, waar alle oorzaken van karma liggen verborgen als vormgebaren. Daarom wordt dit huis in de Jungiaanse school altijd verbonden met het collectieve onderbewustzijn, waar de archetypes leven. Enkel wanneer je leert waar te nemen in deze wereld op een bewuste wijze, kun je leren te doen in deze verborgen wereld, wat het een meer verindividualiseerde betrekking maakt (de reeds hierboven beschreven morele techniek).

Omdat de levenswereld is ingebed in het element water, kan het anders uitwerken op de verschillende bewustzijnsniveaus. Daardoor kun je een grote interesse hebben in de zee en er bijvoorbeeld bij betrokken zijn door te hengelen of zeilen. Iemand anders zal willen werken in psychiatrische inrichtingen om zijn compassie te ontwikkelen (of zijn eigen Ik te vergeten). Of zich verdiepen in de sprookjeswerelden (de elementwezens als actieve vormkrachten in de levens-

wereld) van de archetypen – en de wegen hier naartoe vinden door drugsgebruik, meditatie technieken of hypnose. Naast de vele verborgen mogelijkheden, heeft dit huis ook veel misleidende wegen en gevaren, daar het natuurlijk wordt beheerst door Neptunus.

Samenvattend kan worden gesteld dat wanneer de zon of een planeet in een bepaald huis staat, dit het levensgebied aanduidt waarin de specifieke deugd, aangeduid door het teken dat erachter staat, kan worden ontwikkeld. Meestal wekt dit levensgebied enthousiasme op, want onze idealen liggen daar om uitgewerkt te worden (de elementwezens, die de gedachten van een van de Engelhiërarchieën zijn, leven in een specifiek deel van het levenslichaam).

I. Karma en levensrichting

Na ieder aardeleven dat we hebben afgesloten gaan we verder en zien, als een van onze eerste ervaringen na de dood, het tableau van onze ervaringen, gedachten, gevoelens en daden die we deden en hadden en die ook werden gewekt met en door anderen. Dus zien we ook onze fouten, onze 'zonden' (in religieuze bewoordingen). Na enige tijd in de maansfeer te zijn, waar we onze begeerten uitbranden (Indiërs noemen dit het kama loka en de Katholieke kerk de hel), lossen we ons levenslichaam op, laten ons 'pakje' van volbrachte en nog niet volbrachte gedachten en daden achter in de maansfeer en vervolgen onze weg door de andere planeetsferen naar onze eigen ster. Dit pakje bestaat uit de elementwezens, de gedachten van de Engelhiërarchieën die we verzameld hebben tijdens ons leven, door deze via de zintuigen op te nemen, en waaraan we goed of minder goed gewerkt hebben. We verlaten de maansfeer door de plaats van de noordelijke maanknoop, waar de baan van de maan de ecliptica (zonne-aarde baan) van zuid naar noord kruist. Daar laten we ons pakje van verlorene en onverlorene elementwezens achter. Diegene die bevrijd zijn, wat betekent dat we ze bewuste hebben gemaakt en met ze hebben gewerkt en ze hebben omgevormd door onze meer of minder bewuste werken op de aarde, keren weer naar de engel die ze heeft geschapen. Deze zal hier blij om zijn, en een pad door de planeetsfeer maken waarin hij woont (wat wordt genoemd de Jacobs ladder), waarbij wij met hem kunnen werken in deze sfeer, en daarbij het gedachte-wezen op een nieuwe wijze op de aarde omvormen.

Samen met de engelen scheppen we de omstandigheden voor onze volgende aardelevens. In ons laatste stadium van terugkomst gaan we weer door de maansfeer en nemen ons pakje op dat we hebben achtergelaten bij een bepaalde stand van de maanknoop en dit was toen de zuidelijke (waar de maanbaan de ecliptica van noord naar zuid kruist, daarbij onderduikend in de

levenswereld-zijde van de kosmische drievuldigheid van de sterrenhemel¹¹). Deze positie kun je terugvinden in de posities van de maanknoppen in onze geboortehoroscoop (door het offer van Michaël die zo ons moment van geboorte verbindt met de kosmos elke keer als we incarneren). Dus duidt de zuidelijke maanknoop het oude karma aan dat we met ons meenamen en de noordelijke knoop de richting waarin we ons willen ontwikkelen. Dit bij elkaar kun je noemen het maankarma, terwijl het zonnekarma meer van doen heeft met onze onpersoonlijke doelen (in de richting van de ontwikkeling van de mensheid). Dit wordt meer aangeduid door de zon als de uitdrukking van onze wil; diens verbindingen en aspecten en het totale plaatje van de horoscoop, dat aanduidt de talenten, weerstanden en de levensgebieden waarin je wilt werken om je idealen te kunnen verwezenlijken.

Een ander belangrijk punt in de horoscoop is het gelukspunt, ofwel het Pars Fortunae. Het duidt de plaats aan waar de maan zou staan wanneer het Ik zich direct in de wereld zou kunnen uiten, wat betekent dat de zon op de Ascendant zou staan. De maan omvat de zieleninhoud en -houding, dus het Pars Fortunae duidt de juiste zielenhouding aan die we dienen te ontwikkelen om het Ik op z'n best te laten spreken en werken in de wereld. En dat betekent de wens naar zielentransformatie, de plicht die we hebben naar onze ziel (in Indië genoemd het dharma). Dus is geluk meer iets dat kan worden ontwikkeld in plaats van natuurlijk ontvangen.

Dit is een korte beschrijving van de belangrijkste onderdelen van de horoscoop als een beeld voor de totale mens en zijn vier lichamen die in de geboortekaart worden uitgedrukt. Je kunt hieruit je levensscenario destilleren, zodat je je kunt herinneren wat je je hebt voorgenomen om te ontwikkelen. Dit is een methode van astrosfie als een middel om Graal kelk kwaliteiten te ontwikkelen, door beelden te vormen van de horoscoop en diens drager.

Een andere wijze van werken is een ritmisch gedicht te maken vanuit de verschillende planeetstanden, waarbij je de ritmes aanwendt zoals die zijn beschreven voor de huizen die staan voor de verschillende levensgebieden. De huizen waarin de planeten staan kun je beschrijven als een beeld dat is ontleend aan de natuur, bijvoorbeeld een natuurlijk landschap. De ritmes helpen je te openen voor de werkingen van de specifieke levensgebieden, omdat ze ons laten beleven hoe onze wil werkt, waarin we normaliter leven. Het natuurlijke landschapsbeeld image kan voorkomen dat we de ervaring stoppen door louter denken, en kan ons helpen mee te voelen met onze ziel in de betreffende levensprocessen binnenin ons.

III Methoden om zintuigen te ontwikkelen voor de Graalsubstanties

III.1 De Wijn of het Bloed als Kiem voor de Levensgeest

Zoals gezegd woont het Ik in het bloed, dat het hart als zijn centrale orgaan heeft. Met dit orgaan (vooral het etherhart) voel je wat er binnenkomt vanuit de buitenwereld door de zintuigen en wat er opwelt uit de wil door het bloed. In dit centrum kan de levensgeest ontkiemen, door de transformatie van de begeerte- en driftnatuur van het bloed. Met de levensgeest leer je empathisch in te voelen in de levenswerelden met hun gebaren als vormkrachten, door het astrale of zielenlichaam waarin het Ik dan afdaalt. Je leert jezelf 'in te leven' binnen de levenswereld en 'lijdt' erin mee. Het vraagt een offer van het Ik om je voor even te vergeten en je te leren openen voor iets of iemand anders wat kan zijn een mens, plant, dier, steen of natuurlijk fenomeen). Deze empathische en ervarende vaardigheid huist in de ziel en is gebaseerd op de verbinding die je hebt met een fenomeen door het gevoel. Het vermogen tot voelen van de ziel is schemerig voor het huidige bewustzijn, maar ook al is onze algehele cultuur niet gericht op de binnenwereld van gevoelens, zijn deze toch zeer dichtbij voor ieder mens. We dienen ze alleen te herontdekken en er een taal voor te ontwikkelen om ze weer helder te krijgen.

Een manier om het bewustzijn voor de gevoelens op te wekken is door muziek en in het bijzonder door te zingen, want muziek is de meest directe verbinding tussen de geestelijke en zielewerelden met de fysieke werkelijkheid. Namelijk wanneer het Ik afdaalt in de ziel, genereert zijn vermogen tot een daad tonen en wanneer deze tonen, die de gevoelens of emoties verklanken, zich afdrukken op het levenslichaam van de spieren, gaan we bewegen - het is alleen zo dat we ons niet meer bewust zijn van deze continue symfonie waarin we constant leven. En door ons hart verbindt het zingen de inhouden van onze wil en ziel met het verschijnsel of wezen waarop we ons richten. De ziel vloeit zo uit en verbindt zich met het verschijnsel, dat zich makkelijker voor ons zal openen voor ons hart. Dit biedt mogelijkheden om de derde stap van de fenomenologie te ontwikkelen, namelijk die waardoor we de innerlijke leiding ons in kunnen leven en voelen in de ontwikkeling en metamorfose van een verschijnsel of wezen (de eerste stap is de pure observatie, de tweede is je een voorstelling of beeld vormen van het idee dat achter het verschijnsel ligt als het oerbeeld). Door onze ziel te verbinden met het verschijnsel²⁰ en het niet alleen van een afstand in ons op te nemen en ons er voorstellingen in ons denken van te vormen (de gangbare wijze van onderzoek).

Het navolgende is een uitwerking om dit te verduidelijken. Je kunt de verschillende muzikale elementen onderscheiden en ook hoe zij werken binnen de verschillende lichamen en de levensgebieden die hieraan zijn verbonden. Dit

gaat op voor zowel de buiten—als de binnenwereld, omdat beide zijn opgebouwd vanuit dezelfde werkelijkheden en krachten die erachter staan. Dit heb ik zorgvuldig uitgewerkt in cursussen en workshops, die zijn gehouden in Nederland, België, Duitsland, de VS en Engeland. In het kort:

* de fysieke wereld buiten en de orgaanfuncties binnen, begrenzen beide de uitdijende tendensen en specifieke ruimte²¹. In de muziek wordt de tijdstroom ingeperkt binnen de maatsoort en deze specificeert de tijdstroom door zijn in getallen ingedeelde voortgang. Door je in te leven en binnen te voelen in een $\frac{3}{4}$ maat kun je ervaren dat het je in een geheel andere ruimte brengt als een $\frac{4}{4}^e$, of een $\frac{5}{4}^e$ doet. Tegenwoordig is een $\frac{5}{4}$ maat niet meer gewoon in onze cultuurmuziek, maar wel in oude volkstradities. Onze westerse cultuurmuziek heeft veel van haar ritmes verloren, om de harmonie als basis te ontwikkelen. Maar de afstammelingen van oude volken en stammen (Kelten, Basken, Finnen, Slavische volken) weten nog van de verschillende werkingen van ritmes, die vanuit de kosmos komen. de verschillende planeten dansen allemaal rond de aarde in hun ethersferen, elk op hun eigen specifiek wijze, waarbij ze lus bewegingen naar de aarde maken. Als je deze dansen en lussen in hun rondgang door de dierenriem omzet in maatsoorten, kun je hun uitwerkingen beleven die de ruimte begrenzen en richten en die komen van de organen. Dit is niet vreemd als je bedenkt dat we de organen met ons mee naar binnen hebben genomen van de planeetsferen waar we doorheen gingen voor onze geboorte. Dus kunnen de orgaanprocessen worden gekarakteriseerd door de verschillende maatsoorten die zij in ons tweeebrengen, vanuit hun achterliggende planeetbeweging door de dierenriem.

Wat dit aangaat, hebben de zon en maan een verschillend verhaal, omdat zij geen lus bewegingen naar de aarde maken. De zonnebeweging is echter van laag boven de horizon in Boogschutter bij de winterzonnwende (de huidige plaats van dit sterrenbeeld) tot hoog aan de hemel in midzomer in de Tweelingen, en weer terug. Dit veroorzaakt de ademing van licht en warmte gedurende het jaar, wat de groei en het verwelken in de natuur veroorzaakt en ook de vier seizoenen impulseert (in de gematigde zones van de aarde, waar tot op heden het centrum van de culturele ontwikkeling lag). Je kunt zeggen dat een ademhaling die de zon op aarde neemt gedurende een jaar, dit de vier seizoenen impulseert, wat met de verhouding tussen de menselijke ademhaling en hartslag, met een gemiddelde van 18 : 72 per minuut (als je in rust en gezond bent). Daardoor kun je zeggen dat de maat van de zon een $\frac{4}{4}^e$ is. De verbinding tussen ons ademhalings- en hartslagritme is nauw, naast de vele andere verbanden waardoor het helder wordt dat we een microkosmos zijn, geplaatst in de macro-kosmos²². Gekoppeld aan de hartslag is het tempo van de $\frac{4}{4}^e$ hart maat 72, met 72 hartslagen per minuut. Dit geeft een richtlijn voor de andere planeetmaten, door deze te verbinden aan dit tempo als het basale menselijke ritme.

In een jaar gaat de maan twaalf keer rond door de dierenriem (eigenlijk iets meer, maar hier gaat het om benaderingen), wat betekent dertien keer een nieuwe of een volle maan. Ritmisch gezien veroorzaakt dit een maat die je kunt benaderen als een $12/16^\circ$, met een tempo van 216. De planeten:

Mercurius	3/4 maat, tempo 56
Venus	5/4 maat, tempo 90
Mars	7/8 maat, tempo 67
Jupiter	11/4 maat, tempo 52
Saturnus	29/4 maat, tempo 50

(Met name de laatste is ongewoon en moeilijk te bevatten. Je kunt de trage beweging van Saturnus beleven door 29 keer een lange stap naar achteren te maken en twee iets minder langzame naar, waarmee je je miltproces kunt beleven).

De mysterieplaneten hebben geen orgaan in de menselijke organisatie. Zij hebben verschillend jaren nodig voor de doorgang door een teken van de dierenriem. Toch is er een typisch patroon in hun beweging, zodat ze ook door specifieke ritmes kunnen worden benaderd.

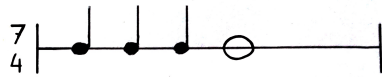
Uranus heeft gemiddeld zeven jaar nodig om door een teken te bewegen, wat een levensperiode aanduidt waarin een lichaam wordt ontwikkeld (0 – 7 jaar het fysieke lichaam, 8 – 14 jaar het levenslichaam, enzovoort). Daardoor heeft hij te maken met ontwikkeling. Hij werkt door de hypofyse heen, waarmee de hormoonspiegels worden geregeld. Zijn maat kan benaderd worden met een $7/4^\circ$ met tempo 90 (dit tempo is van Venus, omdat het geestzlf vanuit Uranus inwerkt op het astraallichaam, bewerkstelligd door Venus).

Neptunus heeft gemiddeld 13 jaar nodig voor de doorgang van een teken. Hiermee hangt geen speciale ontwikkeling samen. Hij werkt door de hypofyse heen. Hoewel de Turken muziek in deze maatsoort kennen en je de metamorfoserende uitwerkingen hierin kunt navoelen. Dus heeft Neptunus de $13/4^\circ$ maat als benadering, met tempo 52 (van Jupiter, als de medeheerser over de Vissen en de Boogschutter).

Pluto beweegt door een teken in 21 jaar, wat staat voor de levensperiode waarin het Ik een specifiek lichaam uitwerkt (0 – 21 jaar de basale lichamen van fysiek, het etherisch en de ziel; 21 – 42 de zielelichamen van gewaarwordings-, verstands- en bewustzijnsziel; de kiemen voor de geestelijke lichamen van 42 – 63 jaar). Een $21/4^\circ$ maat kan dit benaderen, verdeeld in drieën en met het tempo 67 van Mars (als de medeheerser in Ram en Schorpioen).

* Het levenslichaam werkt door ritmes, die de maat differentiëren. Zij werden beschreven voor de huizen als de levensgebieden. Wanneer bijvoorbeeld Mars

over het 4^e huis regeert, zal de maat om dit te benaderen zijn de 7/4^e, maar deze wordt dan getransformeerd in een van de peonritmes op volgende wijze:

* Het astraallichaam werkt met intervallen, die de objectivatie zijn van gevoelens en emoties, binnen specifieke toonaarden. De intervallen van een melodie of harmonie binnen een bepaalde toonaard zijn alle gerelateerd aan de grondtoon.

De majeure toonaarden komen van de dierenriem tekens, volgens de Pythagoreïsche kwintencirkel en ze kunnen als volgt worden benaderd:

Ram	C maj	Weegschaal	F [#] / G ^b maj
Stier	G maj	Schorpioen	D ^b maj
Tweelingen	D maj	Boogschutter	A ^b maj
Kreeft	A maj	Steenbok	E ^b maj
Leeuw	E maj	Waterman	B ^b maj
Maagd	B maj	Vissen	F maj

Wanneer een planeet in een specifiek teken staat, kleurt hij deze op zijn eigen wijze. De oude Grieken wisten van deze veranderde toonaarden en gaven er specifieke namen aan, naar elke stam die ze als inwijdingsmuziek gebruikte. In de Middeleeuwen werden ze omgevormd tot de kerktoonaarden, als volgt (uitgaande van de C majeure toonaard, dus zonder kruisen en mollen):

de maan	Lokrisch,	B - b
Mercurius	Dorisch,	D - d
Venus	Lydisch,	F - f
de zon	Aeolisch (mineur)	A - a
Mars	Ionisch (majeur)	C - c
Jupiter	Phrygisch,	E - e
Saturnus	Myxolydisch,	G - g
Uranus	Harmonisch Mol,	B ^b - b ^b
Neptunus	A ^b - B - C - d - e - f - g - a ^b	
Pluto ²²	G ^b - A - B - C - d - e - f - g ^b	

Dus wanneer bijvoorbeeld Saturnus in Stier staat, zal hij diens G majeure toonaard transformeren in een Myxolidische, waardoor de grondtoon een kwint hoger is vanuit G, en zo ontstaat de D als grondtoon binnen G majeure.

* Het Ik bestaat basaal uit warmte en wilsnatuur; Het brengt voort ideeën als gedachten en impulsen van wil (wat twee kanten van hetzelfde zijn, namelijk is

dit een elementwezen die een gedachte is van een van de engelen). In muzikale terminologie kunnen deze gedachten herkend en gekarakteriseerd worden als de muzikale motieven die de zin aan een muziekstuk geven (als deze er niet is, neigt de muziek dromerig te blijven, als een landschap zonder een echte en heldere inhoud). Dit muzikale motief, dat van nature warmte is, is plooibaar en kan omgevormd worden tijdens het muziekstuk, zoals onze gedachten kunnen veranderen wanneer je ze overdenkt of met ze werkt (denk aan de vier openingsnoten van de 5^e symfonie van Beethoven: dit muzikale motief verandert continu in de symfonie tot aan de laatste noten).

Dus de vier muzikale elementen van maat, ritme, toonaard en muzikaal motief corresponderen met de vier menselijke lichamen, respectievelijk die van het fysieke, etherische, de ziel en de warmte/het Ik. Omgekeerd corresponderen ze ook met de vier gebieden van vorm/levensether, klankether, lichtether en warmte-ether.

* De zinvolle structuur echter komt tot vorm in het geheel van ons lichaam en is een uitdrukking van de letters van de taal die we spreken. Wij zijn het kosmische Woord dat vlees is geworden, als zijnde scheppingen en navolgers van Christus (zoals uitgesproken door Johannes in zijn evangelie). Deze kosmische letters zijn neergeschreven in al de natuurverschijnselen als vormgebaren, maar binnen de mens komen ze allemaal samen. Deze staan achter de levensether vormen. In een horoscoop kun je deze letters navolgen in de onderlinge posities van de dierenriem, de planeten en de huizen. Elk teken van de dierenriem bewerkstelligt een specifieke consonantklank, die van formatieve geestelijk-astrale natuur is. En ieder planeet bewerkstelligt een specifieke klinker. De huizen, die afspiegelingen zijn binnen de levenswerelden van de dierenriemtekens, bewerkstelligen de meer vlakke consonanten (bijvoorbeeld 'B' in plaats van 'P'). Dit brengt het volgende:

Ram	W	eerste huis	idem
Stier	R	tweede huis	idem
Tweelingen	H	derde huis	Ch
Kreeft	F	vierde huis	V
Leeuw	T	vijfde huis	D
Maagd	P	zesde huis	B
Weegschaal	Z	zevende huis	idem
Schorpioen	S	achtste huis	Sch
Boogschutter	K	negende huis	G
Steenbok	L	tiende huis	idem
Waterman	M	elfde huis	idem
Vissen	N	twaaftde huis	idem

De consonanten geven vormtendensen.

de maan	Ey	Mars	E	Uranus	U
Mercurius	I	Jupiter	O	Neptunus	Ui
Venus	A	Saturnus	Oe	Pluto	Eu
de zon	Au				

De klinkers geven kleurende kwaliteiten.

A. Benadering vanuit de horoscoop

Met deze muzikale elementen kun je de planeetposities en aspecten in een horoscoop benaderen door hun muzikale bepaaldheden, zodat je in klank en ritme kunt proberen hun uitwerkingen op de ziel in te voelen en te ervaren. De best manier hiertoe is:

- maak van elke planeetpositie een deel van een natuurlijk beeld, waarin ze allemaal samen zijn verbonden (de Ascendant als het belangrijkste beeld is het beste om mee te beginnen),
- componeer een muzikaal motief of muzikale lijn voor iedere planeet binnen diens muzikale bepaaldheden. Deze kun je begeleiden met een snaarinstrument (lier, gitaar, piano) dat het ritmische deel binnen de maat speelt,
- laat verschillende mensen apart een planeetstand of gevoelig punt oefenen (planeten of punten in de horoscoop die geen aspecten hebben, kunnen door een persoon ingestudeerd worden),
- laat aspecterende planeten naar elkaar zingen, waarbij de zangers proberen om hun eigen muzikale lijnen en bepaaldheden te blijven volgen, maar improviseren naar de anderen. Dit geeft de beleving van de zielskracht van het aspect of de configuratie,
- om een totaalplaatje van het krachtenveld van de horoscoop op volgorde te krijgen, zet je alle posities van de planeten en punten binnen een 30 graden schaal. Zo maak je een overzicht over de volgorde van een planeet in transit (bewegend door de dierenriem op het moment) of progressie (beweging vanaf de geboorte) die gedurende het leven wordt herhaald (bijvoorbeeld de maan beweegt in transit door een teken in 2 ½ dag). De voortbewegende planeet raakt de andere natuurlijk niet in dezelfde volgorde door aspecten te maken (30° en 150° vormen zwakke aspecten voor een transit). Deze volgorde kan de basis zijn van het gezang.

In deze wijze kan je inspiratief een ingevoeld beeld van een horoscoop als een zielslandschap beleven, wat je kan helpen om de gevoelens en emotionele

drijfveren bewust te maken waarin je gewoontelijk placht te leven. Je kunt deze methode *astrofonie* noemen, omdat het is gebaseerd op de inzichten van de astroföie.

B. Een andere manier van werken van is gericht op de buitenwereld. Weersbeelden boven een landschap en planten kunnen helpen om de ziel te openen voor de verschijnselen in de wereld om ons heen.

B.1 Het weersbeeld:

1. Schilder een specifiek landschap met woorden, of laat het beleven door de deelnemers. Bijvoorbeeld een zonsopkomst boven de woestijn, of eentje boven een mistig moeras,
  2. laat de deelnemers zich de scheppende krachten voorstellen en beleven die achter deze landschappen werken (bijvoorbeeld de bergen, bomen, kleuren in de lucht, de rijzende zon die verschillende kleuren maakt),
  3. laat iedereen het totale beeld samen scheppen en vormen met hun stem, als waren hun stemmen de penselen om het landschap mee te schilderen, in al zijn kleuren en metamorfosen,
  4. laat de mensen de vormgebaren uitboetseren in klei (witte chamotte is hier goed voor te gebruiken) die ze hebben gezongen om dit beeld te scheppen, bijvoorbeeld van een specifieke kleur,
  5. laat ze hierna naar elkaar toe werken in een sociaal boetseerproces, vanuit hun eigen beeldje, waarbij ze proberen om het gehele landschap weer te geven in al zijn vormgebaren,
  6. dit ontstane kleibeeld kun je observeren en bespreken, dus met elkaar kun je proberen om de vormen en gebaren te herkennen..
- Dit kun je herhalen voor verschillende kleurwerkingen en landschappen.

B.2 Planten:

1. Observeer aandachtig een groeiende plant die al in bloei staat,
2. probeer je voor te stellen dat er vier groepen van elementwezens, die alle de plant vormen tot aan de top:

* Gnomen - levensether wezens – vormen het fysieke. Zij vormen de wortels en de stengel of stam op een typisch gestructureerde wijze.

* Ondines – klankether wezens – organiseren de waterprocessen en transformeren de groei van de stengel op een ritmische wijze, zodat met regelmatige hoeken en afstanden langs de stengel blaadjes of kleine takken ontstaan. De maat van de gnomen wordt gedifferentieerd door het ritme van de ondines.

* Silfen – lichtether wezens – zij werken in de kleuren vanuit de lucht en vormen met kleurengedrag aan de bladeren van buitenaf, waar deze zijn blootgesteld aan de lucht en het licht. Zonder veel licht blijven de bladeren waterig en rond en zijn dan meer onder de invloed van de ondines die meer van binnenuit werken. De bladeren worden steeds meer verfijnd en uitgevormd naar de top (meestal) en de bloem wordt gekleurd door de silf omdat deze in de bloemblaadjes kruipt. De silf werkt door de kleuren, die de objectivaties zijn van gevoelens en achter hen, ofwel erbinnen, staan de intervallen, die de kleuren hun specifieke vormgebaar geven.

* Vuursalamanders – warmte-ether wezens – zijn het specifieke idee dat de plant vertegenwoordigt (het sterretje dat naar de kosmos terug straalt). Zij zijn al aanwezig bij de ontkieming van het zaad, wat gebeurt als de warmte de grond indringt. Maar ze drukken zichzelf langzaam en stap voor stap uit door de verschillende stadia van de ontwikkeling van de plant, om uiteindelijk geheel te verschijnen in de bloem van de plant. Snel na de bloei van de plant verwelkt de bloem (een warmteproces), wat de zaden en vruchten rond de zaden doet vormen (ook weer warmteprocessen). Zoals gezegd kun je de salamanders benaderen met een muzikaal motief, dat eerst alleen een impuls is, waarna zij zich dan langzaam kleden met ritme en tonen.

3. zing met elkaar de groei van de plant, waarbij elke deelnemer de rol op zich neemt van een van de elementwezens dat werkt vanuit zijn element en muzikale begrenzingen,

4. de vormgebaren van deze groei die wordt gezongen kun je in klei uitboetsen, ieder persoon voor zich. Dit help om je zintuigen te openen zodat je deze vormgebaren beter kunt waarnemen (je zult kunnen ervaren dat de plant veelal zo blij is dat hij door mensen wordt erkend, dat hij je zal willen helpen om naar de juiste plek te kijken),

5. de vormgebaren van de vier elementwezens kunnen nu worden gecombineerd in een kleibeeld, om de specifieke vormgebaren in een compositie bij elkaar te brengen die de gehele plant hebben gevormd,

6. iedere deelnemer neemt waar of de anderen oprecht zijn in het boetsen. Dit is omdat niet de schoonheid, maar de waarachtigheid in het gezamenlijke kleibeeld kan worden aangevoeld. De sleutel is of ze het al of niet bij elkaar kunnen ervaren,

7. uiteindelijk boetseert elke deelnemer het essentiële gebaar van de plant als een wezen. Je kunt dit vormgebaar nagaan in je lichaam, door de effecten ervan te ervaren wanneer je dit beeldje voor de chakra's houdt.

De improvisaties van de laatste twee werkwijzen (**B.1 en B.2**) kun je opschrijven in een muzikale notatie en een compositie, aangekleed met woorden, kun je hieruit maken.

Dit is een werkwijze om inspiratief onderzoek te doen in de werelden van de natuur door de ziel functie van voelen, want je kunt je aandacht en zielsinhoud richten op ieder verschijnsel in de natuur. Ritmische herhaling, bij voorbeeld elke twee weken, is belangrijk om de paden in de levens- en zielewerelden in jezelf te versterken en uit te breiden.

Daardoor is dit een methode om onderzoek te doen in de Graal substanties van bloed en wijn. Je kunt hiermee je gevoelens en begeerten ophelderen omdat het eerste dat je tegenkomt wanneer je waarneemt door de zintuigen en de ziel je eigen vooroordelen zijn die zijn gegrond in onheldere gevoelens, zoals die van pijn en angst.

III.2 Het Brood of Opstandingslichaam als de Kiem voor de Geestmens

Deze vaardigheid is beschreven als het helder willen, de intuïtie. Daarvoor dien je de gebieden van de wil te betreden, die geheel verborgen zijn voor de huidige mens, en onze wilsimpulsen worden alleen zichtbaar door de vruchten van onze daden.

Voor dit op zich duistere gebied is een methode van boetseren ontwikkeld die inzicht helpt te geven in de verschillende lagen van ons wezen. Dit begint met observaties door een van de twaalf zintuigen en is een vorm van omgekeerd astrosomie, omdat het aanvangt met de fysieke wereld en dan stap voor stap naar binnen gaat door de hogere lichamen, om uit te komen bij de gebaren van de wilsimpulsen en idealen en hoe deze kunnen worden omgevormd door de ontwikkeling van deugden. Daarom kun je het een vorm van *astrognomie* noemen, waarin je kunt leren de gebarentaal van de innerlijke werelden te lezen.

A. Via de Twaalf Zintuigen

De volgorde van dit innerlijke pad is als volgt:

1. Neem een verschijnsel nauwkeurig waar door een van de twaalf zintuigen (als het geen kijkindruk is, sluit a.u.b. de ogen, omdat we zozeer gericht zijn op dit zintuig tegenwoordig, dat het soms moeilijk is om waar te nemen door een ander zintuig), de twaalf zintuigen zijn (in verbinding met de dierenriem²⁴):

Reukzin (Schorpioen)	Gehoor (Vissen)	Tastzin (Kreeft)
Smaakzin (Boogschutter)	Wezenszin (Ram)	Levenszin (Leo)
Kijkzin (Steenbok)	Woordzin (Stier)	Bewegingszin (Maagd)
Warmtezin (Waterman)	Denkzin (Tweelingen)	Evenwichtzin (Weegschaal)

2. Boetseer uit in de klei (witte chamotte werkt het beste) welke weg de zintuigindruk maakt door je wezen (niet enkel het lichaam, want de indruk is niet tot deze alleen beperkt).
3. Zet dit beeldje opzij en boetseer het gebaar van het gevoel dat door de zintuigindruk wordt gewekt in je ziel. Let op dat het een gevoel is en geen werking van de indruk.
4. Boetseer de zieleruimte die dit gevoel oproept, of waar het vanuit stamt: je voor te stellen als de ruimte van de opgeroepen stemming (is deze vlak, open, gesloten, gebogen, heeft het een midden, is het doorzichtig, groot, omsluitend, openend, beweeglijk, statisch enz.).
5. Boetseer het wilsgebaar van de zintuigindruk naar jou toe.
6. Boetseer ook de wilsimpuls als een gebaar die in jou door de zintuigindruk wordt gewekt. En kijk hier al boetserend doorheen naar het achterliggende ideaal waar vanuit je wilt reageren.
7. Herinner je een situatie waarin je vanuit dit ideaal handelde. En ook de weerstanden die de uitvoering ervan in jouzelf en in je omgeving opriep. Boetseer nu het innerlijke gebaar dat je diende te maken om over die weerstanden heen te komen en toch dat ideaal uit te werken.

Na iedere stap kun je karakteriserende woorden zoeken voor wat je hebt gedaan. Na afloop met anderen kijken naar je beeldjes en deze nabespreken helpt je om deze dingen meer bewust te krijgen.
Een paar aanvullende opmerkingen:

De tweede stap duidt de weg aan die de zintuigindruk maakt door het levenslichaam. De indruk wordt vervoer door het netwerk van zenuwbanen waarvan het astrale lichaam zich bedient. Dit doet je bewustzijn ervoor ontwakken.

De derde stap brengt het bewustzijn in het astraallichaam, dat is opgebouwd vanuit de krachten van sym- en antipathie, de basis voor ieder gevoel.

The vierde stap helpt de ziel te openen voor de orgaanprocessen, want de zieleruimte waarin de gevoelens huizen is constitutioneel gegrond in een specifiek orgaanproces. Wanneer je deze vormgebaren-taal leert lezen, kun je herkennen door welk orgaan jij je innerlijke wezen binnengaat (zie onder).

De vijfde stap objectiveert de wilsimpuls van het verschijnsel, die wordt gekarakteriseerd door de waarnemer. Dit helpt je te lezen in de levenswereld, waar de vormgebaren werken door de wilsimpulsen. Doordat je bij stap drie het gevoel opzij hebt gezet, kan je waarneming neutraler en dus objectiever worden.

Met de zesde stap kom je binnen in het eigen levenslichaam waar de wilsimpulsen van het Ik leven, die uitstralen van de donkere warmte. Deze zijn

gegrond in de fysieke vormen van de organen en lichaamstrekken, die onze idealen herbergen (deze komen uit de sterrenwerelden; het Woord dat vlees werd).

De zevende stap toont een mogelijke wijze om onze wilsimpulsen om te vormen ten goede, wat wil zeggen met bewust met de ziel te werken wat betreft onze gewoontes en manieren van reageren en gedrag. Het betekent de hierboven genoemde ontwikkeling van deugden. Dit innerlijke werk voegt iets nieuws toe aan de aarde, want de waarheid is al geschapen door God en Zijn engelen, maar het goede kan op aarde alleen bereikt worden door de mens²⁵. Het voegt toe, wat wordt genoemd het vijfde element, de kwintessens, wat de basis zal vormen van het nieuwe Jeruzalem (je kunt dit noemen de bewuste liefdeskracht, dat is doorlichte warmte). Hierdoor kan de aarde uiteindelijk door ons omgevormd worden. Voordat dit gebeurt, kunnen de deugden zintuigorganen openen voor de levenswereld, want elk gebaar en daad in de levenswereld die bewust wordt neergezet, omhult de levenssubstantie, het gebaar, met een huid van astraliteit en maakt ons zo helderziende in deze levenswereld. De genoemde methode helpt dit proces te versnellen.

Met deze methode kun je elk verschijnsel onderzoeken door je te openen voor diens wilsimpuls en de idealen die het in ons wakker roept. Binnen ons kan de overeenkomst tussen de twee worden ontdekt en we kunnen helpen om die impulsen te ontwikkelen. Dit is de vierde stap van de fenomenologie, waarbij je het ware wezen van een verschijnsel. Maar het gaat nog verder, omdat het zelfs veranderingen mogelijk maakt van het verschijnsel en onszelf door de transformatie van de wil. Daarvoor dienen we onze begeertes te offeren om te kunnen verwezenlijken wat er in ons leeft, om te kunnen groeien door de dingen of wezens die we willen helpen te realiseren.²⁶ De wereld helpen is indirect ook onszelf helpen. In deze richting werken, kan je helpen de *morele techniek* te ontwikkelen in ieder gebied van het leven en van de wetenschap.

B. Via de Orgaanprocessen

Het is ook mogelijk om de orgaanprocessen meer direct binnen te gaan door deze methode van boetseren. Daarvoor dien je jezelf de juiste vragen te stellen en de juiste blikrichting te geven. Dat geeft de volgende opdrachten (hoewel niet de enig mogelijke):

Maan / denkproces:

1. Geef de deelnemers enige onbekende, ongewone voorwerpen in de hand, die ze kunnen betasten met gesloten ogen
2. Laat hen een van de voorwerpen kiezen die iets speciaals in hen oproept. Laat ze het proces hoe dit voorwerp tot hun bewustzijn kwam, uitboetseren.

3. Na afloop wordt ieders beeldje bekeken en besproken, ongeacht of het voorwerp werd herkend of niet. Deze gezamenlijke bespiegeling is belangrijk. Het maakt duidelijk hoe het bewustwordingsproces door je heen verloopt, want zo verloopt gewoonlijk het bewust worden van een gedachte of wilsimpuls ook.

Mercurius / longproces:

1. Maak een vormgebaar in klei van een specifiek idee, of een bekend voorwerp, bijvoorbeeld een stoel of een spons, welke de objectivatie is van een wilsimpuls.
2. Speel ritmisch de verschillende maatsoorten van de orgaan/planeetprocessen op een trommel of met handgeklap, en laat de deelnemers hierop bewegen of dansen en zo verschillen ervaren.
3. Boetseer hierna de verschillende maatsoorten uit als specifieke innerlijke ruimten die je eraan beleefde. Je kunt een of meerdere kiezen die jou specifiek aansprak (in zowel positieve als negatieve zin) (probeer als begeleider ervoor te zorgen dat ieder ritme op zijn minst wordt uitgeboetseerd door een persoon, zodat er kan worden vergeleken). Vergelijk en bespreek.
4. Hierna worden de beeldjes die een idee als een vormgebaar vertegenwoordigen, geplaatst in de gemaakte "ruimte beeldjes" en zie toe hoe ruimte en vorm op elkaar inwerken, zoals of zij al of niet harmoniseren en of ze elkaar beïnvloeden. Vergelijk en bespreek.
5. Zet de verschillende idee-beeldjes in elkaars ruimten en vergelijk, met dezelfde vragen. Probeer gevoel te krijgen voor de verschillende talen van elk beeldje en ruimte (het longproces heeft te maken met vorm en ruimte en hun interacties). (Een andere mogelijkheid om met ruimte te werken is niet door ritme, maar door ruimtelijke modellen te maken van de vijf ideale lichamen [tetraëder, kubus, octaëder, icoesaëder en pentagondodecaëder] als half open ruimtes en hierin de verschillende idee-beeldjes te plaatsen en te vergelijken).

Mercurius / Longen als sociaal proces:

1. Herinner je een keer dat je door iemand, al of niet binnen een groep, in de kou werd gezet. Boetseer het gevoel dat dit oproep.
2. Boetseer wat voor innerlijke en uiterlijke ruimtebeleving dat oproep.
3. Boetseer wat voor gebaar je dienden te maken om dit in jezelf of in het sociale proces te balanceren en genezen.
4. Ga na wat de ruimtelijke beleving hierna was.

Venus / nierproces:

1. Boetseer de gebaren en de houding van een zeer positief gevoel dat je eens

- hebt ervaren. Hetzelfde voor een zeer negatief gevoel.
2. Boetseer een innerlijke zieleruimte waarin deze gevoelens allebei tezelfdertijd kunnen zijn (dit hoeft niet op schaal van de gevoelsgebaren te worden geboetseerd). Neem dit van elkaar waar.
  3. Plaats hierna de eigen gevoelsgebaren in andermans zieleruimte, vergelijk en bespreek de ervaringen.
  4. Herinner je je een gevoel dat je diep moest doorleven ten gevolge van de levensomstandigheden, dat erna je manier van voelen en ervaren flink heeft veranderd. Boetseer dit gevoel in zijn gebaren en houding, alsook de zieleruimte die je ervoer toen je er middenin zat.
  5. Boetseer vervolgens de nieuwgevormde zieleruimte die is ontstaan door de verandering die dat gevoel teweeg heeft gebracht.
  6. Dit kan worden herhaald voor verdere levenssituaties en gevoelsstromen die deze teweeg hebben gebracht, en de ruimte die innerlijk ontstond na de doorleving ervan.
  7. Observeer elkaars werk en bespreek het na afloop.

Zon / hart proces:

1. Herinner je een situatie in je leven waarbij je je sterk diende te maken voor een wilsimpuls dat uit jezelf voortkwam, en dat stamde uit een specifiek ideaal. Boetseer dit specifieke wilsgebaar.
2. Herinner je je vervolgens de reactie die deze wilsimpuls oproep in de omgeving. Boetseer dit als een ruimte tegenover het gebaar van de wilsimpuls.
3. Tracht je de gevoelens te herinneren die werden opgewekt in je ziel door de situatie. Hierbij kan het plaatsen van het vormgebaar van de wilsimpuls tegenover de ruimte die het schiep en te mediteren op deze situatie, helpen om bij de betreffende gevoelens van dat moment te kunnen komen die ontstonden door het verschil in innerlijke en uiterlijke situatie. Boetseer die gevoelens als gebaren, en plaats deze tussen wilsgebaar en ruimte in.
4. Neem waar bij elkaar, vergelijk en bespreek.
5. Stel jezelf dezelfde serie vragen voor een andere situatie waarbij je voor hetzelfde ideaal diende te gaan staan, en boetseer deze uit; dus wat was het gebaar van die wilsimpuls, wat was de ruimte die dat in de buitenwereld oproep, en wat waren de gevoelens die deze situatie opwekte.
6. Herhaal dit enige malen, en zet je wilsgebaren in beeldjes alle in het midden, elk naar een kant, omringd door de ruimten die zij schiepen, en zo mogelijk met de gevoelsgebaren ertussen die zij opwekten. Ga na wat dit jezelf zegt in je wijze van doen met betrekking tot het betreffende ideaal.
7. Observeer aandachtig elkaars opstelling, in de wijze waarin de maker het heeft geplaatst. Uit dit mandala-achtige beeld (hoewel veel levendiger dan bij

dergelijke tekeningen gewoon is) kun je bij goed waarnemen en meeleven, de wereldvisie van de maker onderscheiden (wat in de horoscoop veelal wordt aangegeven door de plaats van de zon in sterrenteken); zijn manier van denken en doen kan herkenbaar worden in de vormgebaren.

Mars / galproces:

1. Herinner je een moeilijke situatie in je leven waarbij je een wilskeuze diende te maken. Boetseer dit wilsgebaar van de keuze.
2. Tracht je te herinneren hoe de nieuwe innerlijke en uiterlijke ruimte eruit zag (vanuit invoelen) die door deze beslissing uiteindelijk ontstond. Deze kun je ook boetsen. Hierbij kun je ook trachten na te gaan welke mogelijkheden er door dat besluit werden afgesloten, en dit tot uitdrukking brengen als trekken, gebaren in de geboetseerde ruimte.
3. Tracht je vervolgens een nieuwe situatie te herinneren toen je een nieuwe beslissing diende te maken binnen de nieuwgevormde ruimte van mogelijkheden, om richting te geven aan je leven die in overeenstemming was met de situatie. Deze nieuwe wilsimpuls kun je als een gebaar boetsen.
4. Boetseer de verandering van de ruimte die deze nieuwe wending innerlijk en om je heen veroorzaakte. Dit kan verschillende keren herhaald worden, indien van toepassing op het leven.
Bespreking als bewustmaking na afloop iedere keer kan je helpen bij nieuwe uit te boetsen stappen.
5. Met de waarneming en bespreking na afloop kan helderder worden hoe iedere deelnemer voor zich orde bewerkstelligde in zijn levenssituatie; welke ziel kwaliteiten hij aanwendde voor dit doel, wat kan worden geleerd door vergelijk van de trekken van de wilsgebaren en ruimten die worden geboetseerd. Ieder ontwikkelt zijn eigen vormtaal, die een afspiegeling is van de persoonlijke innerlijke levenswereld. Hierin zit een objectieve en een subjectieve vormspraak.

Jupiter / leverproces:

1. Boetseer het vormgebaar van een bepaald idee dat een tijd ervoor tot je is gekomen en je sindsdien heeft geïnspireerd.
2. Boetseer de levenssituatie uit als een ruimte, waarin je aanvankelijk verkeerde, in relatie tot die gedachte.
3. Boetseer hoe deze ruimte van je levenssituatie veranderd is gedurende de daaropvolgende tijd vanwege dit inspirerende idee en de gevolgen van zijn toepassingen in je leven.
4. Boetseer het specifieke innerlijke gebaar dat je herhaaldelijk moest maken om je idee te kunnen verwezenlijken (onafhankelijk van het succes hiervan).

5. Herinner je wat de tijdsvolgorde was van deze realisatie gedurende je leven, wat je erin hebt kunnen werken binnen de ruimte die dit idee gedurende je leven heeft geschapen als zijnde een in de tijd verlopend proces; waar verschenen breekpunten, waar doorbraken (Jupiter werkt via ritmen van 11,1 jaren, zijn ritme in de kosmos, wat tot uitdrukking komt in de herhaling van de zonnevlekcycli, die vooral door Jupiter wordt veroorzaakt).
6. Neem dit na afloop bij elkaar waar en bespreek.

Saturnus / miltproces:

1. Herinner je de eerste bewuste ontmoeting met een persoon waarmee je sindsdien een stuk levensweg hebt afgelegd (die al of niet reeds beëindigd kan zijn). Herinner je het gevoel dat door deze ontmoeting werd gewekt, en boetseer dit als vormgebaar.
2. Boetseer oorspronkelijke wilsimpuls naar die persoon dat in je op kwam, als een gebaar.
3. Stel je voor hoe de gevoelens nu zijn, ofwel hoe deze waren aan het einde van de relatie, en boetseer deze als gebaren.
4. Boetseer als vormgebaar de meest in het oog springende wilsimpuls die nu aan de orde is, ofwel toen de relatie werd beëindigd, en vergelijk dit met de oorspronkelijke.
Neem dit bij elkaar waar, vergelijk en bespreek.
5. Boetseer in gevoel en wilsgebaar de specifieke breekpunten, lotswendingen ten goede of ten slechte, binnen die relatie, alsook de metamorfose die dit teweeg bracht. Dat geeft handvatten om aan en met elkaars karma te werken.

Hetzelfde kun je doen voor een wezen of verschijnsel dat je voor het eerst bewust ontmoet en waartoe je je aangetrokken voelt (of juist een afkeer toe hebt, terwijl je voelt dat je er iets mee moet). Op deze wijze kun je de verandering in de wil nagaan door de gevoelens heen, wat voor onderzoek in het algemeen zeer belangrijk is. De relatie kan hierdoor helderder worden. Ook is dit werk belangrijk voor de ontwikkeling van intuïtie, helder willen.

C. Wilsimpulsen door het uitboetsen van ritmen

De ritmen waarmee je de verschillende levensgebieden van de huizen in een horoscoop kunt benaderen, kun je beleven (door dansen, handgeklap, luisteren naar muziek of gedichten die hierin zijn geschreven) en dan ze uitboetsen als (vorm)gebaren. Het is belangrijk dat je deze vormgebaren kunt herkennen als de specifieke uitdrukkingen van je eigen wil, die naar buiten kunnen komen in stress situaties, bijvoorbeeld wanneer wezen je haast hebt en in

een rij moet wachten, of in een drukke winkel. Je kunt het beste deze ritmes uitboetsen die met de huizen van je horoscoop corresponderen, waarin je een of meerdere planeten hebt staan en vooral wanneer deze planeet slecht staat, door zijn positie of aspecten. Vergelijken en bespreken met anderen is waardevol.

D. Bladen van Lotusbloemen en deugden

Dit kun je doen op dezelfde wijze als hierboven, hoewel dit veelal een stap verder gaat, waardoor het meer confronterend kan zijn, want het toont sneller je tekortkomingen.

De lotusbloemen zijn zintuigorganen die inliggen tussen het ziele- en het levenslichaam en die beide beïnvloedt. Dus hebben ze enerzijds een gevoelskarakter want van ziele-substantie (die meer gesublimeerd is en niet louter bestaat uit sym- en antipathie), en anderzijds ook vormgebaar karakter in overeenstemming met de levenswereld die hieruit bestaat. In een voorgaande cultuurperiode, genaamd Atlantis, waren deze zintuigorganen geopend naar de kosmos en wij konden communiceren met de goden, hoewel op een droom-gelijke wijze, omdat toen ons individuele Ik nog niet op aarde was. De mens was een groepswezen, geleid door een groepsziel (een aartsengel). In de loop van de evolutie werden deze lotusbloemen gesloten en de helft van de bladen van elke bloem werden als sluimerende vaardigheden gegeven, niet langer voor bewust gebruik toegankelijk. Ieder mens kan deze pas weer heropenen door hard innerlijk werk. Hiermee open je de andere helft van de lotusbloembladen, en eerst dan worden de oude vaardigheden die zijn verbonden met de andere, nu gesloten helft, weer geopend.

Het werken aan de ontwikkeling van deze bladen is de ontwikkeling van deugden en goede zielehoudingen, want deugden hebben de werkingen van bewustzijn in zich (wat tot vrijheid kan leiden) die gericht kunnen worden op de ontwikkeling van het goede door daden. En hierdoor kom je op het gebied van de levenswereld van gebaren. Het bewustzijn in de ziel maakt dat deze gebaren worden omhuld door een huidje van gesublimeerde astraliteit, dat is ziele-substantie.

Wat je nu kunt doen is trachten je een situatie te herinneren waarin je daden hebt verricht die bladen van je lotusbloemen konden ontwikkelen. Het beste begin je met het hart, de twaalfbladige lotus. Voor deze gaf Rudolf Steiner²⁷ zes basale 'neven oefeningen'. Een van deze is om 'controle te krijgen over je daden, waardoor deze consequent volgen op het besluit dat je hebt genomen met het denken'. Je kunt je een levenssituatie herinneren waarin je dit deed en wat voor innerlijk gebaar je toen diende te maken, en evenzo voor andere situaties. Vergelijk de geboetseerde gebaren achteraf en bespreek. Wat waren de moeilijkheden? Waar kan het verbeterd worden? Het belangrijkste is de

onvermogens te zien en niet de keren dat het makkelijk ging, ophemelen. Wat namelijk vaker betekent dat er minder weerstanden uit de omgeving waren. In het hoofd neig je vaak te denken dat je verder bent dan je in werkelijkheid bent.

Dit kan worden gedaan voor alle lotusbloemen. Het beste is wanneer je eerst werkt met de lotusbloemen boven het hart, want hun kwaliteiten liggen dichterbij voor het bewustzijn van de huidige mens (tenminste voor de westerse mensen van Europa en Amerika).

E. Deugden als mogelijkheden om de landschapswezens en energiestromen te transformeren. Kosmische krachtplaatsen.

De landschappen worden energetisch onderhouden door elementwezens in een hiërarchische rangorde. De hoogste in deze hiërarchie is een landschapsdeva (een engel van Moeder Aarde) die haar boodschappen ontvangt als klankpatronen die komen langs energielijnen en -velden, dat zijn levenskracht velden (met specifieke vormgebaren) rond de aarde in de atmosfeer. Deze klankpatronen komen van de kosmos, van de dans der planeten, genaamd de harmonie der sferen, en ze worden overgebracht op die energievelden door een hoge lichtether engel²⁸. Een landschapsdeva, die staat op het bewustzijn van een engel (hoewel niet gelijk in wezen en taak), heeft drie aangrijpingspunten in haar energetische landschap, die in een driehoek staan ten opzichte van elkaar. Hier transformeert zij de kosmische patronen en differentieert deze voor het specifieke landschap dat zij onderhoudt. Op deze punten komen water- en aard-elementwezens vanuit de aarde die deze harmonieën met ritme vullen. De beroemde concentrische steencirkels van Stonehenge, Engeland hebben deze natuur, namelijk richten de steencirkels de ritmes (waarin de losse buitenste 'zwerf' stenen een belangrijke rol spelen). In vroeger tijden hielden de mensen die waren ingewijd in de natuur en haar processen contact met de deva en haar bedienden door rituelen (een van die helpende wezens is de rituele deva van de plek).

Tijdens de ontwikkeling van de bewustzijnsziel en de verbreiding van het christendom werden deze rituelen als heidens beschouwd. De mensen die deze onderhielden, werden vaker verbrand als tovenaars en heksen (wat gedeeltelijk waar was; maar in de meeste gevallen deden zij dit niet vanuit de duivelse doelen waarvan zij beschuldigd werden – zij kenden de levenswereld en diens etherkrachten). Dus werden vele van de natuurlijke landschappen, genaamd de landschapstempels, vergeten en er werden vaker vreemde dingen gedaan met de plaatsen die werden beschouwd als heidens. Veel van de plaatsen van ritueel en werking zijn sindsdien vervallen.

Vanwege deze zelfde bewustzijnsziel, dienen we weer in contact met deze natuurlijke wezens te treden, omdat we hetzelfde belang delen in het onderhoud van een landschap: enkel 'groen' denken, maar nog steeds materialistisch,

zal uiteindelijk niet genoeg blijken te zijn. En teruggrijpen op de Middeleeuwen en dezelfde oude rituelen herhalen is ook niet de juiste weg, want hierdoor kan de elementaire wereld niet met ons mee ontwikkelen, wat inhoudt dat de wereld niet zal kunnen veranderen.

Er is een geomantieschool waarvan de mensen, in navolging van diens grondlegger M. Pogacnik, stenen plaatsen op energielijnen. In deze stenen wordt het energetische patroon gegraveerd, maar dit patroon is wat de maker erin heeft gelegd, en waarin de elementaire wereld meebeweegt.

Mijn ervaring en ook idee hierover is, dat je op deze manier de natuurlijke wereld opnieuw in een keurslijf dwingt, wat een vorm van abstracte techniek wordt vanuit het werken met de levenswereld. Het heeft zich laten zien dat de plantenwereld makkelijk de vormen opneemt die de mens schept, bijvoorbeeld in organische beeldhouwwerken.

Met een groep van geïnteresseerde en toegewijde mensen heb ik een andere manier van werken met een landschap en diens wezens ontwikkeld, en dit kan als een leidraad en voorbeeld fungeren:

Als eerste proberen we onze zintuigen te openen voor de wereld en uitwerkingen van de elementwezens zoals dat hierboven is beschreven door met de planten te werken (zie onder III,1). Dan dien je te wachten op vragen vanuit de levenswereld, of van mensen die hiervoor openstaan, om iets te kunnen doen bij een landschaps-krachtpunt. Wanneer dit wordt gevraagd, kun je daar heengaan met een groep mensen, en de plaats en omgeving goed waarnemen. Probeer de zuil van energie te ontdekken die komt vanuit de kosmos en zich verbindt met de grond (als deze er nog is; soms is de contactbreuk het probleem). Het is belangrijk dat de meeste deelnemers dit waarnemen: het is een teken dat je door kunt gaan met het ritueel (het werk dient te worden gedaan met zoveel mogelijk bewustzijn, maar door het gevoel heen en vanuit meelevendheid²⁰). Maak grotere en kleinere bezoeken aan de omgeving rond dit aangrijpingspunt, en probeer uit te vinden waar de andere twee punten zijn (hoewel niet altijd noodzakelijk). Waar ervaar je blokkades, onrust, donkere en lichte plaatsen, al of geen tegenwerkingen. Als je in de energiezuil staat, zorg dan dat je goed gegrond bent, want de deva kan jouw kundalini energie gebruiken zonder dat jij dat weet. Je kunt dit vaker pas achteraf merken, vanwege de krachten die hierdoor vrij komen, en welke je dient te balanceren. Verzamel ook zoveel mogelijk geschiedenis van de plek. Zo krijg je een meer of minder goed overzichtsplaatje van deze plek en zijn omgeving. Ga vervolgens staan met een deelnemer op elk van de vier windrichtingen, een aantal meters (ongeveer tien) van de energiezuil vandaan. Ook een persoon in het midden. Ieder concentreert zich op de energiezuil vanuit zijn positie, en ervaart innerlijk de krachten van klanken, de muzikale lijnen, woorden (zo mogelijk) en ritmes, en noteer deze voor elke richting. Zoek hierna een beschutte plaats, bespreek de waarnemingen met elkaar

en laat elke deelnemer model een vormgebaar uitboetseren dat hij meent waar te nemen vanuit zijn invalshoek, en ook een beeldje van de impuls die hij of zij mee wil geven als een wens of een behoefte aan verandering ten goede die de plek aan of in hem openbaart. Vanuit de muzikale lijnen, woorden en ritmen kan er een kleine muzikale lijn voor elke richting worden gecomponeerd, adie een wens uitdrukt voor deze plek. Dan op een volgend moment (het beste is de volgende dag, zodat de ervaringen kunnen uitrijpen gedurende de nacht en zo nodig worden veranderd of bijgewerkt) kunnen de kleibeeldjes worden geplaatst bij het aangrijpingspunt, elk in de richting en plaats waarvoor het gemaakt is. Dit plaatsen, een voor een, kan worden gedaan op basis van de muziek en woorden die zijn uitgewerkt, in de vorm van een dans of bewegingsritueel waarin de andere deelnemers degene die het beeldje zet, drie keer herhalend nadoen. De ritmen en gebaren helpen de elementwezens deze te herkennen en ook aan te passen als zij dit waardevol vinden.

Het is onze ervaring dat dit direct met dankbaarheid wordt opgenomen door de elementwezens en het heeft een direct effect op de energiestromen en dynamiek van de plaats. Hierdoor kan al een deel van de heling plaatsvinden. Indien gewenst, kan dit worden herhaald (wat betreft de muziek en dans) na enige tijd (maanden, jaren). Het is belangrijk dat een specifieke maatsoort, gevoeld van een ontbrekende of te versterken planeetkwaliteit, de basis van de muziek vormt. Geïmproviserd gezongen kleurwerkingen helpen bij het genezingsproces, want deze verhelderen en richten.

Belangrijk bij dit werk is dat het iets van goede wensen toevoegt aan het landschap, dat is opgelicht door de bewustzijn en gevoelens door de mee- en ingeleefde waarneming, wat elementen van de kwintessens erin brengt, waarmee de elementwereld kan werken. Hierbij zijn de vormgebaren niet dwingend, maar samenvallend met de natuur en daardoor trachten zij een dialoog te openen met de elementwereld, die hierdoor zichzelf kan overdenken.

Met deze uitwerking is er aangeduid hoe de Graal substantie van het brood of de transformatie van het lichaam van mens en aarde bereikt kan worden²⁹. Boetseren op een organische wijze kan helpen om naar het bewustzijn te heffen wat er leeft in de ziel en de wil.

Noten en Referenties

1. W. Greub, 'Van een Graal christendom tot Rudolf Steiner's Antroposofie', Vertaler R.J. Kelder, Willehalm Instituut, Amsterdam, 1999.
2. Deze gebeurtenis vond plaats in de etherische wereld, want niemand heeft toen een groep zien binnenkomen.
3. Zie Flensburger Hefte So 17, 'Ita Wegman und die Anthroposophie – Ein Gespräch mit Emanuel Zeylmans'. Hierin stelt E. Zeylmans dat hij de bladzij van een aantekeningenboekje van Steiner heeft gevonden, waarin hij aangeeft dat zijn dood werd veroorzaakt door demonen.
4. Zie 'Esoterisch Christendom tot Heden', RUNE-boek 1999.
5. Zie J. Ben Aharon, 'De geestelijke gebeurtenissen van de 20^e eeuw – een Imaginatie', uitg. Vrij Geestesleven.
6. In dit boekje kan dit alleen maar als bloemlezing zijn. Voor een verdere uitleg, zie mijn boeken achterin.
7. De planeten draaien elk om een sfeer van ether kracht, die een overblijfsel is van voorgaande ontwikkelingen van de aarde; Saturnus draait rond die van de oude Saturnus, een vroeger stadium van de aarde waarin er enkel warmte was, die nu de basis vormt van het fantoom van het menselijke fysieke lichaam, dus bestaat zijn sfeer nu uit warmte ether. Jupiter draait rond de ethersfeer die bekend is als het oude Zon-stadium van de aarde waarop in licht ons levenslichaam, en ook de planten werden gevormd; Jupiter draait nu rond de lichtether sfeer. Mars draait rond de sfeer van klank- of chemische ether, die op het derde stadium van de aarde werd gevormd, na de oude Saturnus- en oude Zonnestadia en waarop het astrale of zielelichaam van de mens werd gevormd, en ook de basis voor de latere dieren. Dit stadium wordt genoemd de oude Man-toestand van de aarde. Mars draait nu rond deze klankether sfeer. De zonnesfeer is de grens van de huidige aarde ontwikkeling. Erin zijn echter wezens die zo sterk in hun bewustzijn zijn, dat zij het bewustzijn van de mens, de engelen, aartsengelen en de tijdgeesten zouden verbranden. Daarom vormt de zon zelf een afgescheiden lichaam dat van buitenaf op de aarde schijnt zodat deze en de wezens erop hun ontwikkeling kunnen gaan onder relatief onafhankelijke omstandigheden. De planeten en sferen van Venus en Mercurius werden aan de zon vooruit naar de aarde gestuurd om een thuis te zijn voor de engelen van de

derde hiërarchie (Venus-archai of tijdgeesten, Mercurius-Aartsengelen) zodat ze kunnen inwerken op de mens en de aarde, en ook binnen de natuurrijken. Later werd de maan uit de aarde geplaatst met al zijn verhardende tendensen, zodat er rond de aarde een sfeer voor de engelen werd geschapen.

8. De engelhiërarchieën wonen op volgende wijze binnen de planeet- en sterren sferen (de hogeren kunnen ook afdalen naar de aarde):

Vaste sterren	Serafijnen, Liefdesgeesten
Dierenriem	Cherubijnen, Geesten van Harmonie
Saturnus	Tronen, Geesten van de Wil
Jupiter	Heerschappen, Wijsheidsgeesten
Mars	Krachten, Geesten van de Beweging
Zon	Uitvoerders (Elohim), Vormgeesten
Venus	Archai, Tijdgeesten
Mercurius	Aartsengelen
Maan	Engelen
Aarde	Mens

9. De mens is zo ver van de kosmos dat deze verbinding verloren zou zijn gegaan, ware het niet dat de Aartsengel Michaël een brug heeft geschapen tussen de kosmos en de aarde, zodat de geboortehoroscoop nog steeds de verbinding tussen deze twee uitdrukt.

10. Mijns inziens is het verschil tussen sterrenteken en sterrenbeeld als volgt. Rudolf Steiner, als antwoord op Ita Wegman's vraag over dit verschil, zei dat de sterrenhemel gefixeerd was bij het mysterie van Golgotha. Christus bracht het individuele Ik voor ieder mens, waarmee hij zijn individuele pad kan aflopen en aldus ontwikkelen als een geestelijk wezen op de aarde. Hiermee werd Hij ook de leidende geest voor de aarde sinds die tijd. In de sterrenhemel en hemel veranderde er ook iets door deze daad, namelijk dat de Cherubijnen, die de kosmos en aarde tot dan hoedden, een taak buiten onze kosmos en aarde kregen om een nieuwe kosmos voor te bereiden na de Vulcanus-ronde van de aarde (zie noot 7). Deze hoge geesten werkten vanuit de sterrenbeelden van de dierenriem, die een gesloten kring rond de aarde en andere planeetsferen vormt en waarbinnen de ruimte was geschapen die ontwikkeling mogelijk maakt. Omdat zij hun harmoniserende en ruimte scheppende werk wilden late doorgaan, scheidden zij deze wilsimpuls als gedachten uit, en deze gedachten werden de Geesten van de Omloopstijden. Deze Geesten vormden ook een cirkel rond de aarde en

kosmos sinds toen, en nu werken ze door de *tekens* van de Dierenriem; niet als onafhankelijke geesten, maar onder de hoede van hun scheppers de Cherubijnen. Deze gebeurtenissen vonden niet op hetzelfde moment van de mysterie van Golgotha plaats, maar geleidelijk en werden geheel bereikt rond 400 na Chr., toen de Tijdgeesten (Archai) de leiding over de mensheid overnamen van de Vormgeesten (Exusiai). Het optreden van de verschillende uitwerkingen van sterrenbeelden en sterrentekens was daardoor niet direct merkbaar op aarde, maar werd geleidelijk aan bewust aan de mensen die met deze thema's werkten. In die tijd waren de oude mysteriën aan het vervallen, zodat de eerste waarnemingen van deze verschillen afhankelijk waren van de individuele helderheid en mate van ontwikkeling. Het is typisch dat er eerst sinds het einde van de eerste en begin van de tweede eeuw persoonlijke horoscopen in Griekenland werden opgesteld, samen met de nieuwigheid van het gebruik van de twaalf huizen als een afbeeld van de aardse van de kosmische twaalfvoud (terwijl voorheen in Egypte enkel horoscopen werden gemaakt voor koningen en heersers, niet voor de gewone mensen). De huizen in de horoscoop, die de verschillende levensgebieden aanwijzen waarin een persoon heeft besloten zich te ontwikkelen voor zijn geboorte en die zijn interesses zullen wekken, zijn afspiegelingen van de werkingen van de planeten en sterren in het levenslichaam, waarin het persoonlijke lot is ingeweven. Alleen door de komst van Christus, de 'Ik ben de IK BEN', is deze individualisatie en dus werking van de huizen mogelijk geworden.

11. Al de werkingen van de andere sterrenbeelden die buiten de dierenriem staan, hebben ook een archetypische vorm of gebaar als basis voor elke vorm en verschijnsel op aarde. De sterrenbeelden ten noorden van de dierenriem hebben meer te maken met de bewustzijns-groei, dat is de menselijke ontwikkeling vanuit astrale krachten. De sterrenbeelden ten zuiden van de dierenriem hebben meer te maken met de groeiprocessen van de mens; zij omhelzen de archetypes van de menselijke organen. Ze werken alle door het langzaam achteruit bewegende lentepunt in de dierenriem en staan alle binnen bepaalde dierenriemzones. Dus de noordelijke sterrenhemel heeft te maken met bewustzijn en denken, de zuidelijke met de levensgebieden van de wil, en de dierenriem waarin de zon, maan en planeten bewegen en dansen, vormen het midden en roepen gevoelens en stemmingen op in de ziel. Zie mijn boeken 'Kosmobiologie', 'Wetenschap Anders' (op de laatste bladzijdes) en 'Een Filosofie van Liefde'.
12. De wijze van de verdeling van de huizen heeft veel discussies opgeleverd. Mijn ervaring tot op heden is dat het Placidius-systeem het beste uitwerkt

binnen de gebieden van 0 – 60° Noorder en Zuider breedte. Een verdere uitleg is te uitgebreid voor dit boekje.

13. Voor ons leven op aarde, wanneer we door de Marssfeer komen, genereren de Tronen de daden die we op aarde dienen te volbrengen om ons karma uit te kunnen werken. Deze daden worden geweven in ons etherische lichaam binnen de zonne- en Mercuriussferen later tijdens onze afdaling naar de aarde, en vormen onze wilsimpulsen.
14. Elke zeven jaar wordt ons lichaam geheel vernieuwd met substantie, wat vooral door de lever op deze manier wordt opgebouwd.
15. Zoals recentelijk werd ontdekt bij fruitvliegjes, is dat overerving ook gebeurt als een gen dat de drager is van een bepaalde kwaliteit, niet meer aanwezig is in het genoom (het chromosoom), een verschijnsel dat "verborgen evolutie" wordt genoemd en dat eigenlijk betekent dat er geen overerving plaats vindt die strikt gebonden is aan de genen op chromosomen. Wat het is, is dat de ouders astrale en etherische krachten aanbieden waar vanuit je je eigen fysieke lichaam opbouwt, waarbij je deze krachten vrijwillig tot je neemt vanuit je hogere Zelf, zodat je je kunt ontwikkelen. Tijdens je leven kun je de erfelijkheid transformeren; je kunt er iets aan toevoegen, wat je dan overdraagt aan de volgende generaties. Omdat er nog geen genetisch onderzoek is geweest in de mogelijke verandering van het genoom tijdens het leven, is dit nog weinig tot niet bekend binnen de huidige wetenschap. Er zijn wel aanwijzingen in deze richting. Zo wordt een erfelijke bloederziekte, mits door de ouder overwonnen, niet overgedragen op het nageslacht.
16. De zon vertelt niet zozeer direct iets over het ego, want het totale plaatje van de horoscoop is een uitdrukking van het Ik dat zichzelf kleedt in ziel kwaliteiten (planeetposities) en levenslichaam krachten (de positie van de huizen als de levensgebieden). Wel vertelt het over het luik waardoor we naar de wereld kijken, oftewel onze wereldvisie.
17. De theorie van elektriciteit is gebaseerd op negatieve lading die stroomt naar positief geladen materie. De negatieve lading zouden elektronen zijn, dus materie, die stroomt naar positieve ionen binnen materie die gebrek heeft aan elektronen. Foto's met een korte sluitingstijd van bliksemflitsen laten echter zien dat zowel negatieve als positieve ladingen neigen om hun weg door de lucht te zoeken, voordat de hoofdstroom begint te vloeien. Dit breekt geheel de theorie af van bewegende elektronen en zuigende ionen. De

een nog de ander is ooit gezien, en is alleen zichtbaar gemaakt met elektronenmicroscopen, die zijn gebouwd naar aanleiding van de stromende elektronen. Dit reduceert deze theorie tot een poging dus om kippen met kippen zichtbaar te maken. Beide zijn in dit geval hypothetisch, en de conclusies ervan worden getrokken binnen het zichtbare gebied

18. Je kunt een deugde nomen een daad in het goede die al tot een gewoontelijke handeling is geworden. Het bewustzijn dat we toe moeten passen, vormt een huid van zielesubstantie er omheen, en maakt het zo mogelijk voor ons om te 'kijken' in de levenswereld, dat louter bestaat uit deze vormgebaren.
19. Dat is naar de idealen van de Franse Revolutie, namelijk vrijheid in het geestelijke leven, gelijkheid in het sociale leven, en broederlijkheid in het economische leven. De drie samen maken een gezond sociaal organisme.
20. Het elementwezen dat een verschijnsel oproept of onderhoudt, heeft zijn bewustzijn in een astraallichaam, net als wij, en een levenslichaam in het gebied waarin hij werkt. Hij heeft geen Ik zoals wij, dus zijn bewustzijn is opgebouwd met gevoelens (de substantie van de zielewereld) die doen naar de levenswereld waarin hij actief is. Wij kunnen daardoor ons alleen voor ze openen en met ze verbinden door de gevoelens, dat is door het hart.
21. Rudolf Steiner geeft aan dat er net zo veel geestelijke werkelijkheden zijn als er kristalvormen zijn.
22. Er zijn net zo veel hartslagen in een dag als er jaren zijn in een Platonisch jaar, de tijd dat het lentepunt weerkeert naar zijn oorspronkelijke plaats in de dierenriem. Een mensenleven duurt idealiter 72 jaar, de tijd dat het lentepunt een graad achterwaarts door de dierenriem beweegt, de zon geeft dan de eigen persoonlijke ster weer vrij, waardoor je er naar terug kunt keren. Tijdens deze levenstijd bewegen de maanknoppen vier keer rond door de dierenriem.
23. De toonaarden voor de mysterieplaneten zijn op een andere manier uitgewerkt. Zij zijn gebaseerd op en wijzen naar de stadia van ontwikkeling van de aarde die nog komen moet. In deze stadia kan de mens zijn hogere geestelijke vermogens ontwikkelen. Namelijk de archetypische toonaard is die van Saturnus, de Myxolydische, die begint met G en de natuurlijk toonaard vormt zoals die is gebaseerd op de rij van boventonen in elke natuurlijke trilling. Op het volgende stadium van ontwikkeling van de aarde,

waarover de Bijbel spreekt als het nieuwe Jeruzalem, en esoterisch het Jupiter stadium, kan de mens volledig zijn geestzlf ontwikkelen, dat nu wordt gehoed door Uranus. Het is het zesde stadium van ontwikkeling vanaf het oude Saturnus stadium [de huidige aarde wordt verdeeld in een Mars helft, die liep tot aan de komst van Christus, en een Mercuriushelft (de morgenster waarover Christus spreekt in de vierde brief aan de gemeenten in de Openbaringen van Johannes), beginnend vanaf die tijd], die begint met de grondtoon G, wat het d interval de sext vormt, maar neerwaarts, want het is nog verborgen in onze ziel, en klein, dus een kleine sext. Dat voert tot de B^b als sleuteltoon binnen de Myxolydische toonaard, dus harmonisch Moll. Neptunus heeft te maken met het volgende, zevende stadium van aarde ontwikkeling, wat de op een na laatste is – in de Bijbel genoemd het Bazuinen Tijdperk, en esoterisch genoemd de Venus aarde, waarop de mens volledig zijn levensgeest kan ontwikkelen. Dit is een septime vanaf de grondtoon G van de oude Saturnus, weer naar onderen en klein; dat voert naar de nieuwe Neptuniaanse sleuteltoon van A^b. Pluto heeft te maken met het laatste ontwikkelingsstadium van de aarde, genaamd het Vulcanus stadium, waarop de mens volledig zijn geestmens krachten kan ontwikkelen. Dit is het octaaf van de oude Saturnus, maar een stadium hoger dan deze, en alweer naar onderen, want verborgen in ons fysieke lichaam dat het uitgangspunt van de ontwikkeling is. Dat brengt ons tot de sleuteltoon en tevens grondtoon G^b.

24. Dit is slechts een gezichtspunt op de zintuigen, maar voor mij de meest werkbare tot op heden.
25. De betekenis van de ontwikkeling op de aarde is dat de huidige mens, een geest die woont in de fysieke wereld, vrijheid en liefde kan ontwikkelen, dus uiteindelijk een Geest van Vrijheid en Liefde kan worden.
26. Steiner beschrijft een intuïtie als dat die door de goden wordt ingebrand; dit is zo omdat je de gedachte, die afkomstig is van een god, verenigt met je warmte organisatie, en vanuit bewustzijn kan het worden getransformeerd door je inspanning.
27. In 'Kenniss van de Hogere Werelden', van Rudolf Steiner.
28. Zie M. Pogacnik, 'De Ziel van de Aarde'. In mijn boek 'Wetenschap Anders' (1999) is uitgewerkt hoe de hiërarchie van elementwezens kan worden benaderd door hun werkingen in de huizen van de horoscoop als de wilsrichtingen van het levenslichaam van de aarde.

29. Let wel dat wat betreft de krachten van de Mensenzoon, de banen van Neptunus en Pluto nog door elkaar weven, wat erop duidt dat ze nog steeds door elkaar heen werken (de astronomische theorie stelt dat Pluto ooit een maan van Neptunus was, wat is een goede aanduiding is voor deze verweving).

Over de Jaspis School

Initiatiefnemer Nicolaas Marius de Jong is gekomen tot deze vorm van astro wetenschap op basis van klank- en vormfenomenologie. Hij doet onderzoek in de processen van het leven in zijn formatieve uitwerkingen, en ook als de zin van deze krachten. It door de verbinding te leggen met de invloeden van sterren en planeten in levens-vormkrachten, die eigenlijk de verschijnselen en fenomenen op aarde veroorzaken. Hij studeerde eert biologie, daarna astrologie.

De laatste dertig jaar heeft Nicolaas intensief gestudeerd en geëxperimenteerd met de specifieke en sterke invloeden die worden gegenereerd door de sterren- en planeetsferen. Hij gebruikte de geestelijke en wetenschappelijke methoden en resultaten van Rudolf Steiner, maar ontwikkelde gaandeweg zijn eigen methoden van onderzoek vanuit zijn ervaringen en kwam ook tot nieuwe waarnemingen. Deze methoden hebben veel te maken met de wegen en talen van de levensrijken, waarin de uitwerkingen van planeten en sterren zich het meest direct afspiegelen (dit is de werkelijkheid die zich direct achter de oppervlakken van de fysieke wereld verschuilt) en zij vormen de directe ervaring van en toegang tot die werkelijkheden. Zo scheidt hij een universele brug tussen de binnen- en de buitenwereld, ziele/geestelijke ervaringen en de fysieke verschijnselen door onderzoek en ervaren van de kosmische processen.

In cursussen en workshops werden deze methoden van geestelijk onderzoek ontwikkeld door doen en ervaren, en toetsen van de waarnemingen aan elkaar. Door deze onderzoeksmethoden worden de zin en betekenis van levenskrachten ontdekt, wat door hem wordt opgeschreven in theoretische boeken, muziek, muziektheater en uitgewerkt in beeldhouwen, sieraden en in architectuur.

Deze manier om de kosmische krachten directer beleefbaar te maken zijn van groot belang. Een daarvan is door muziek. Een muzikale methode (genoemd astrofonie) is ontwikkeld, waardoor de vier menselijke lichamen kunnen worden aangewend om de levenskrachten te benaderen die een plant bewerkstelligen, door gezamenlijke improviserende zang.

De muziekinstrumenten, die zijn gemaakt naar de principes van sterrenbeelden en planeetinvloeden en die specifieke klankeffecten voortbrengen, en de klanksculpturen zijn een deel van dit kunstzinnige fenomenologische onderzoek.

In de muziektheater spelen zijn er wegen ontwikkeld om het mogelijk te maken de krachten van sterren en planeten te ervaren in de natuur, de mens en het sociale organisme. Dit door vorm te geven aan de diepe fonetische fenomenologische relaties tussen de mens en de kosmos, zodat dit ervaren en onderzocht kan worden door de spelers en het publiek in voorstelling, woord, muziek en gebaar. Andere mogelijkheden is door methoden van boetseren (genoemd astrognomie).

Hiernaast worden astrosofische horoscopen gemaakt, waarin aanwijzingen voor therapie en innerlijk onderzoek worden gegeven door gebruik te maken van

ritme, beelden, muziek en boetseren.

Met deze methoden van geestelijk onderzoek is de mogelijkheid geschapen om de uiterlijke verschijnselen te verbinden met de innerlijke werkelijkheden van de orgaan- en meer verborgen zieleprocessen, met het centrerende en moreel afwegende orgaan: het hart.

De fenomenologisch-geesteswetenschappelijke bespiegelingen en analyses zijn bedoeld als mogelijkheden ter verdieping van de achtergronden voor de ontwikkelde kunstzinnig beleefbare methoden.

Dit heeft geleid tot het volgende:

A. Rune-Boeken, CD's en DVD's en muziektheater spelen

B. Jaspis cursussen en opleidingen in de praktische astrofobie en in de klank- en vormfenomenologie (astrofonie en astrognomie)

C. Muziek-theatergroep Laukar Unja, koor Via Natura en landshaps heling

D. Rune muziekinstrumenten (lieren, violen en cello's), beelden en klank sculpturen

E. Sieraden als talismans

F. Stichting Fjodor

Over Stichting Fjodor

Deze stichting stelt zich ten doel het innerlijk werk in de toegepaste astrofobie, zoals dat wordt uitgewerkt binnen de [Rune-werkplaats](#) en de [Jaspis School](#), alsmede met het [E-team](#) dat landschaphelingsprojecten uitvoert, te steunen, zowel intentioneel als financieel. De stichting bestaat vanaf 1996. Voor meer informatie, klik [hier](#).

Je kunt donateur worden en aangeven waaraan je jouw gift wilt laten wijden. Ook als je lid wilt worden van de [Beweging voor Volwaardige Menswording 'Menszoon'](#) kun je donateur worden voor minimaal € 35, – per jaar. Met deze donatie ben je vrij om de in de Jaspis School ontwikkelde scholings- en rituele helingsteksten en -methoden te gebruiken. Het geeft je tevens een geestelijke rugdekking bij het gebruik van die teksten en methoden, aangezien je je via de Beweging Menszoon aansluit bij de groep van engelwezens en mensen die hiermee zijn verbonden. Hierin zijn onder andere de Aartsengelen Michaël en Uriël actief.

De Jaspis School wordt financieel en inhoudelijk gesteund door Stichting

Fjodor. Er is een uitgebreide brochure over de organisatie.

Smeenklaan 57, 1182 GE Amstelveen
Tel. 0031-626174955, C. van der Straaten. Email cisca@lastrata.nl
ING Bank Nederland
IBAN: NL20 INGB 0007 7043 70
BIC: INGBNL2A

For verdere informatie neem contact op met:

N. de Jong : 00-31-(0)6-40228769 , of
P. Steensma: 00-31-(0)6-39290088,
e-mail: patrick.steensma@hotmail.com

Donaties zijn welkom.